

Håndbog i **EU** for journalister **2021**

Andreas Marckmann
Andreassen

Udgivet af
Dansk Journalistforbund
i samarbejde med
Europa-Kommissionen
i Danmark

Andreas Marckmann
Andreassen

Håndbog i **EU** for journalister **2021**

– en uafhængig
håndbog

Udgivet af Dansk Journalistforbund
i samarbejde med
Europa-Kommissionen i Danmark

→ Din guide til EU

Du sidder nu med den opdaterede version af 'Håndbog i EU for journalister', som udgives af Dansk Journalistforbund og Europa-Kommissionen i Danmark. Bogen er skrevet af digital redaktør på fagbladet Journalisten, Andreas Marckmann, og er en lettilgængelig guide til at dække EU-stoffet.

Størstedelen af dansk lovgivning udspringer fra EU, men det kan virke både uoverskueligt og besværligt at skulle følge beslutningsprocesserne på afstand.

Derfor guider Marckmann dig igennem institutioner, beslutningsgange, kilder og gode råd fra garvede EU-journalister. Uanset hvilket stofområde, du dækker, vil der være gode råd at hente til at gøre EU-stoffet til en fast del af dit journalistiske arbejde. For eksempel kan du her læse om, hvordan du søger aktindsigt i EU-institutioner og i andre medlemslande, og det kan være gavnligt, når nu den danske offentlighedslov lader meget tilbage at ønske.

God arbejdslyst!

Tine Johansen
Formand for Dansk Journalistforbund

→ Kast dig ud i det

Sidste år var på mange måder skelsættende i EU. Pandemien, Brexit og intense forhandlinger om det næste 7-årige EU-budget prægede samarbejdet. Pandemien førte både til en hidtil uset grad af koordination på sundhedsområdet, samt et historisk højt budget, som skal sikre, at de europæiske økonomier kommer hurtigt på fode igen og samtidigt give et massivt skub til den grønne omstilling og digitaliseringen. Og endelig kom der en aftale med UK om det fremtidige samarbejde og handelsforhold, som vil få enorm betydning for vores virksomheder, fiskeriet og for de studerende.

De store europæiske overskrifter griber også ind i vores samfund og dagligdag. EU er ikke bare noget fjernt, der foregår "nede i Bruxelles". Det berører også dig - også selv om du måske ikke normalt beskæftiger dig med EU.

Denne bog er tænkt som en håndsrækning til EU-dækningen. Den har til formål at give overblik, tips og idéer. Det er nu 6. gang, vi udgiver håndbogen, og som altid har skribenten haft fuldkommen redaktionel frihed. Guiden findes også i elektronisk form i Europa-Kommissionens app "EU i Danmark", hvor du også får nyheder fra Kommissionen.

Forhåbentligt giver håndbogen dig mod på at kaste dig ud i det og lyst til at tænke EU-vinklen med ind i din historie.

Rikke Uldall
Pressechef, Europa-Kommissionens
Repræsentation i Danmark

→ De tre spørgsmål, forfatteren altid får

Jeg har en historie, der har med EU at gøre, men jeg har svært ved at finde rede i, hvor jeg skal starte. Hvem ringer jeg til?

Tag direkte kontakt til den institution i EU, der arbejder med sagen. Ofte er det Parlamentet eller Kommissionen. De har begge pressefolk i Europa-Huset i København, der sidder klar til at svare på spørgsmål og sende dig videre. Hvis du ikke ved, hvem du skal ringe til, er det uanset hvad et godt sted at starte med Europa-Huset.

Du kan finde Kommissionens pressefolk i København her: kortlink.dk/v3pv

Og Parlamentets pressefolk i København her: kortlink.dk/v3px

Jeg har fået en pressemeddelelse fra en EU-institution eller en EU-politiker. Hvordan finder jeg ud af, hvem der kan give modspil?

EU-politik er skruet sammen ligesom dansk politik: Det er ofte de røde mod de blå, miljøorganisationerne mod landbruget og så videre. Hvis du får en pressemeddelelse fra Europa-Kommissionen om nye regler for kemikalier, er det en god ide at tænke: Hvem går det ud over? Der er altid nogen, som er uenige i den politik, der bliver ført og foreslået.

Jeg taler kun dansk og engelsk. Giver det mig problemer, hvis jeg skal tale med EU-kilder?

Som udgangspunkt nej. Alle embedsmænd i EU-systemet skal tale flere sprog, og langt de fleste taler engelsk. I sjældne tilfælde er der dog kilder, der ikke taler engelsk, eller dokumenter, der kun findes på især fransk. I så fald er der stort set altid en medarbejder i det pågældende kontor, der på engelsk kan forklare dig sagens sammenhæng.

→ Indhold

7	DE KOLDE FAKTA OM EU	47	ANDRE VIGTIGE AKTØRER
8	Hvor meget bestemmer EU?	48	EU-Domstolen
9	Hvad bruger EU pengene på?	49	Danmark og EU
14	Hvad er en EU-lov?	52	Regionsudvalget
15	Sådan fordeles EU's budget	53	Det Økonomiske og Sociale Udvalg
17	Hvad er Lissabon-traktaten?	53	Det Europæiske Råd
17	Brexit	54	EU's Ombudsmand
20	Sådan beslutter EU	55	Den Europæiske Centralbank
22	Her kan du kigge med som journalist	56	OLAF – EU's anti-svindel-enhed
		57	Lobbyister og interesseorganisationer
25	DE TRE STORE	58	Tænketanke
26	Europa-Kommissionen		
33	Europa-Parlamentet		
40	Ministerrådet	61	VÆRKTØJER
		62	Akkreditering
		63	Hold øje med implementeringen
		63	Her kan du finde lovene
		64	Aktindsigt
		65	Meningsmålinger og statistik
		66	Der er penge i EU-journalistik

”

Grib EU-stoffet an som enhver anden form for journalistik. Lad dig hverken imponere eller kue af, at det er et større og anderledes system, end du er vant til. Du starter simpelthen sag for sag: Hvad handler det om, hvem er aktørerne? Og så gør du, som du altid gør: Taler med kilderne.

Thomas Lauritzen, EU-korrespondent
for Altinget

→ De kolde fakta om EU

- 8 Hvor meget bestemmer EU?
- 9 Hvad bruger EU pengene på?
- 14 Hvad er en EU-lov?
- 15 Hvordan er EU's budget
- 17 Hvad er Lissabon-traktaten?
- 17 Brexit
- 20 Sådan beslutter EU
- 22 Her kan du kigge med som journalist

Den Europæiske Union består af 27 lande og har hovedsæde i den belgiske hovedstad Bruxelles. EU har en samlet befolkning på knap 450 millioner, efter Storbritannien forlod Unionen i januar 2020.

EU-lovgivning bliver udarbejdet af tre institutioner i fællesskab: **Europa-Kommissionen**, **Europa-Parlamentet** og **Ministerrådet**.

Hvis der er tvivl om, hvordan en EU-lov skal fortolkes, er det **EU-Domstolen**, der afgør det.

Disse fire EU-institutioner har hver sit afsnit i denne håndbog, hvor du får håndgribelige tips til at dække dem journalistisk.

→ Hvor meget bestemmer EU?

Det er meget svært at sætte tal på, hvor stor en del af de danske love, der i virkeligheden bliver undfanget i Bruxelles og ikke på Christiansborg. En række eksperter og forskere har forsøgt at udregne procenter, men vurderingerne svinger så meget, at det næsten ikke giver mening at beregne.

Kort og godt kan man konstatere, at det meste af dansk lovgivning er påvirket af EU i et eller andet omfang, men at det er de færreste love, der er direkte dikteret af EU's politikere eller embedsmænd. Husk også på, at danske politikere er med til at træffe de beslutninger, som vi tilskriver EU.

Der er stor forskel på, hvor meget EU bestemmer over hvilke emner. Det meste af den danske miljølovgivning bliver for eksempel vedtaget i Bruxelles, mens EU-systemet ikke blander sig nævneværdigt i dansk skattepolitik.

EU har et såkaldt kompetencekatalog efter krav fra blandt andre den danske regering. Kataloget er en liste, der deler de politiske områder op i tre kategorier efter, hvor meget EU har ret til at bestemme.

ENEKOMPETENCE

På disse områder er det kun EU's institutioner, der kan vedtage bindende love. EU har blandt andet enekompetence over den fælles toldunion, konkurrencereglerne for det indre marked, pengepolitik for eurolandene og den fælles handelspolitik.

DELT KOMPETENCE

Både EU og de enkelte medlemsstater kan lave love på disse områder. Hvis EU udarbejder en ny lov, hvor der er delt kompetence, har EU-loven forrang over national lov. Der er blandt andet delt kompetence over social- og arbejdsmarkedspolitik, landbrug og fiskeri, miljø, forbrugerbeskyttelse, retlige og indre anliggender, transport, energi og det indre marked.

UNDERSTØTTENDE, KOORDINERENDE ELLER SUPPLERENDE TILTAG

På disse områder bestemmer EU ikke ret meget og kan ikke lave bindende love. Det gælder blandt andet sundhedspolitik, industri, kultur, turisme, uddannelse og sport.

Det betyder dog ikke, at sportsjournalister kan lukke håndbogen nu, fordi EU ikke bestemmer noget på det felt. Også inden for kultur og sport har EU magt og betydning. Eksempelvis handlede en af de vigtigste domme fra EU-Domstolen – den såkaldte Bosman-dom – om fodbold. Dommen, som er opkaldt efter fodboldspilleren Jean-Marc Bosman, fastslog at arbejdskraftens frie bevægelighed inden for EU også gælder for fodboldspillere.

Et andet eksempel er sundhedspolitik, som formelt ikke er en EU-kompetence. Men selvom EU ikke bestemmer, hvordan vi i Danmark indretter fx vores rygepolitik, har EU regler for patienternes rettigheder og standarder for medicin og lægemidler.

Aktuelt er corona-pandemien også et godt eksempel på, at EU ikke kan føre sundhedspolitik, men har indtaget en koordinerende rolle, for eksempel ved at forhåndskøbe potentielle vacciner på vegne af medlemslandene og koordinere fælles hjælp til de værst coronaramte lande.

→ Hvad bruger EU pengene på?

EU har sit eget budget. Normalt er det på lidt over 1.100 mia. kroner om året – knap det dobbelte af det danske statsbudget.

Men så kom corona. Derfor har EU vedtaget et udvidet budget og en redningspakke, som samlet vil give en massiv økonomisk indsprøjtning, der skal kickstarte de pressede pengekasser. Det vender vi tilbage til – først en kort introduktion til EU's økonomi:

HVOR KOMMER PENGENE FRA?

Langt størstedelen af EU's indtægter kommer fra medlemslandene, der betaler til den fælles kasse afhængigt af, hvor rige de er.

Ud over penge fra medlemslandene har EU indtægter på told og afgifter, som lande uden for EU skal betale for at få varer ind på det europæiske marked. EU tjener også penge på moms i medlemsstaterne, mindre beløb på renter, ligesom EU kan udskrive bøder for ulovlig karteldannelse eller konkurrenceforvridning.

De senere år har der været en række opsigtsvækkende bødesager. I 2018 uddelte Europa-Kommissionen for eksempel en rekordbøde på 32 mia. kroner til Google for at have presset telefonproducenter til at vælge Google frem for andre søgemaskiner.

EU opkræver ikke skat af EU-borgerne. Forslaget er blevet stillet mange gange, men det har aldrig fået flertal at indføre en fælles EU-skat.

KAMPEN OM PENGENE

EU arbejder både med årsbudgetter og med en overordnet budgetramme over flere år. Sidstnævnte kaldes "den flerårige finansielle ramme" på EU-sprog (eller MFF, Multi-Annual Financial Framework) og lægger EU's overordnede budget for mindst fem år.

I december 2020 blev EU-institutionerne enige om en ny flerårig ramme, som gælder i syv år fra januar 2021. Aftalen faldt på plads i sidste øjeblik. Det var en sej politisk kamp, fordi budgettet er markant højere, end det plejer. Flere medlemslande modsatte sig at øge EU's

budget i en krisetid, hvor de sagtens selv kunne finde nationale projekter at investere i.

EU's nye syvårige budget er samlet på over 1 billion euro (!) – og oven i det kommer 750 milliarder euro til EU's store genopretningspakke efter corona.

Det syvårige budget skal øge EU's investeringer i blandt andet kampen mod ungdomsarbejdsløshed, bedre grænsekontrol ved EU's ydre grænser, at lette presset på de lande, som modtager mange migranter, og at støtte virksomheder, som gerne vil omstille sig til mere grøn og klimavenlig produktion.

Striden om pengene er helt central, hvis man vil forstå de politiske brudflader i EU. I striden om det syvårige budget var Danmark et af de lande, som kæmpede imod at øge den samlede

Milliarder til fælles corona-genopretning

EU-landene er blevet enige om en storstilet redningsplan, som skal genoprette den europæiske økonomi efter corona-krisen med en massiv økonomisk indsprøjtning.

I alt øges EU's budget med 750 mia. euro over en årrække, hvoraf en del er finansieret med fælles EU-lån. Projektet har fået titlen "Next Generation EU", fordi det

handler om at fremtidssikre økonomien.

Langt de fleste af pengene investeres i at kickstarte økonomien og hjælpe kriseramte virksomheder. En del af pengene er øremærket til at støtte grøn omstilling, digital omstilling og klimavenlige projekter. Milliarderne i redningspakken skal være brugt før udgangen af 2023.

ramme. Danmark, sammen med blandt andre Sverige, Østrig og Holland, er blandt de lande, som i forvejen bidrager med flere penge, end de modtager fra EU. Ikke mindst på grund af coronakrisen, som har efterladt gabende tomme statskasser i hele Europa, var disse lande tilbageholdende med at øge bidraget til EU. Omvendt kunne en fælles indsats måske være den bedste vej ud af krisen? I sidste ende lykkedes det parterne at blive enige om en fælles plan.

Nu hvor kampen om det syvårige budget er overstået, venter mange flere, små og store, politiske diskussioner om, hvordan pengene konkret skal fordeles. Det er ikke bare regneark, men højspændt politik, der har enorm betydning for almindelige mennesker i hele Europa. Derfor er der masser af interessante konflikter for journalister, efterhånden som pengene skal fordeles. Et oplagt greb er at sammenligne Danmark med andre lande i EU: Hvor meget får danske virksomheder for eksempel i støtte til grøn omstilling?

Men pas på, der er også meget spin i debatten om EU-budgettet – ikke mindst fordi det er kompliceret stof. Tal kan og vil blive bøjet. Derfor skal du huske, at medlemslandenes finansministerier kan være gode kilder til nationale tal, men at de ikke er objektive. Det samme gælder Europa-Kommissionen. Både Kommissionen, Parlamentet og regeringerne arbejder for at sikre opbakning til det, de kæmper for ved forhandlingsbordene.

Overvej hvilke kilder, der kan udfordre dem, du plejer at bruge. Hvis Danmark har modsatrettede interesser med et andet land, kan du teste de danske påstande, og tal, hos modparten. Det er nogle gange overraskende nemt at få et kvalificeret modspil fra et andet land, hvis embedsmænd er lige så nørdede og inde i sagen, fordi de også forbereder sig til forhandlingsbordet – bare på den modsatte side.

Du kan kontakte landes ambassade eller EU-repræsentation. Hvis de gider svare, er det næsten altid tiden værd at give de danske interesser modspil. Desværre sker det sjældent.

STØRRE BUDGET END NOGENSINDE

EU har med sit budget for 2021 til 2027 sprængt rammerne for, hvor stort et budget, EU-landene plejer at acceptere. Det er der flere grunde til. Blandt andet har der om forhandlingsbordet været enighed om, at nogle af tidens største politiske slagsmål – om emner som klima og miljø, migration og flygtninge, økonomi og handel eller digitalisering – kræver grænseoverskridende løsninger. Selvom der er stor uenighed om, hvordan man løser problemerne i fællesskab, er det lykkedes at lave en budgetaftale, som poster flere penge i at gøre det gennem EU.

Samtidig investerer medlemslandene i EU som en væsentlig del af løsningen på coronakrisen. Den europæiske øko-

nomi skal genoplives med penge, som kanaliseres via EU.

Dermed er det historisk store budget også en enestående chance – og risiko – for EU. Viser EU sig som det forum, hvor medlemslandene kan løfte hinanden gennem klimakrisen, migrantkrisen og coronakrisen?

TRE SPØRGSMÅL OM DET SYVÅRIGE BUDGET

Hvad er det vigtigste, EU vil bruge pengene på?

Det nye syvårige budget har en række overskrifter. Det handler blandt andet om at sikre massive investeringer i både den digitale og den grønne omstilling, hvilket også forventes at skabe både vækst og nye arbejdspladser – som igen kan hjælpe økonomien på fode.

30 procent af de penge, som bruges i syvårsbudgettet – på tværs af programmer – skal fremme klimavenlige løsninger og grøn omstilling.

Da en markant del af de ekstra penge er øremærkede til en genopretningsplan efter corona-krisen, er det naturligvis også en overskrift for budgettet. Det handler dels om at investere milliarder i at kickstarte økonomien og redde kriseramte virksomheder, men det handler også om at udvide det fælles sundheds-samarbejde. Det er allerede blevet tætte under corona-krisen, hvor EU-landene har købt fælles vacciner.

Hvordan finder jeg ud af, om pengene fra EU's syvårige budget ender på mit stofområde eller i det lokalområde, jeg dækker?

Det er svært at afgøre endnu. Ligesom den danske stat arbejder med en årlig finanslov, laver EU hvert år et budget. Den syvårige budgetramme lægger loftet for det samlede budget. Men der er masser af politiske slagsmål i hvert års budget. Hvis du for eksempel dækker digitalisering eller klima, så ved du, at der vil blive investeret milliarder i dit område fra EU de kommende år – men du må holde øje med budgetterne for at skrive historierne om hvor og hvordan.

Hvor kommer pengene fra?

Det større budget betyder selvfølgelig, at nogen skal betale mere. En del af regningen bliver dækket ved at øge det bidrag, som hvert EU-land giver til unionen. Det vil sige, at det også bliver dyrere per dansker at være medlem af EU. Samtidig optages der for første gang store fælleslån for at finansiere en del af det højere budget.

HVAD BETALER DANMARK?

I 2020 forventes Danmark at have betalt 22,5 mia. kroner til EU's budget, ifølge EU-Oplysningen. Danmark plejer at betale knap 2 procent af EU's samlede budget per år, imens vi har modtaget lidt over 1 procent af de penge, som EU udbetaler til medlemslandene. Dermed

” Mange store klimabeslutninger er i virkeligheden truffet i EU. Det gælder alt fra affaldssortering til strengere krav til plastikemballage. Danmark er på en del områder ikke et foregangsland, men følger i hælene på EU. Det hører du dog aldrig en dansk politiker sige.

Filip Knaack Kirkegaard, redaktør på KlimaMonitor, JP/Politikens Hus

EU's retsstatsprincip

Det syvårige budget var nær ikke blevet godkendt. En godkendelse kræver nemlig enstemmighed fra alle medlemslande, og Polen og Ungarn truede med at stemme imod indtil det sidste øjeblik. Årsagen var EU's retsstatsprincip.

Princippet er en af de grundlæggende værdier, som EU-samarbejdet hviler på. For at blive medlem af EU, skal et land leve op til retsstatsprincippet, som blandt andet kræver et velfungerende demokrati, respekt for menneskerettighederne, uafhængige domstole og uafhængige medier.

Retsstatsprincippet gælder ikke kun nye medlemmer, men også nuværende. Og det er her, konflikten ligger. Et EU-forslag ville blokere for økonomisk støtte fra EU til medlemslande, der ikke lever op til principperne.

Men både Polen og Ungarn får hård kritik for ikke at respektere retsstatsprincippet – blandt andet med reformer, der udfordrer de frie domstole. Derfor nægtede Polen og Ungarn at godkende det syvårige budget, selvom det handler om noget helt andet.

En midlertidig løsning på striden blev et kompromis. En erklæring har gjort det klart, hvornår den nye retsstatsmekanisme kan bruges – og at afgørelser kan ankes. Men kampen kan blusse op igen, når EU første gang tager mekanismen i brug og truer et medlemsland med at tilbageholde penge, indtil regeringen lever op til retsstatsprincippet.

er Danmark nettobidragyder til EU's budget. På grund af corona skal alle medlemslande betale lidt mere til EU fra 2021.

Blandt de store nettomodtagere er især østeuropæiske lande som Polen, Rumænien og Ungarn, men også Grækenland.

Det kan være interessant for journalister at undersøge, på hvilke områder Danmark modtager flest penge fra EU, og hvor vi modtager færrest. Eksempelvis er cirka 70 procent af de penge, som Danmark modtager fra EU, i form af landbrugsstøtte. I 2017 modtog Danmark 6,6 mia. kroner i landbrugsstøtte, imens vi fik 1,4 mia. kroner fra forskningsprogrammet.

Den danske regering forhandlede sig i 2013 til en særlig rabat, som betyder, at Danmark betaler lidt mindre til EU's budget. Alt i alt sparer Danmark lidt over én milliard kroner per år. Lige nu forsøger den danske regering at få forlænget sin rabat, som ellers skal udfases fra 2020.

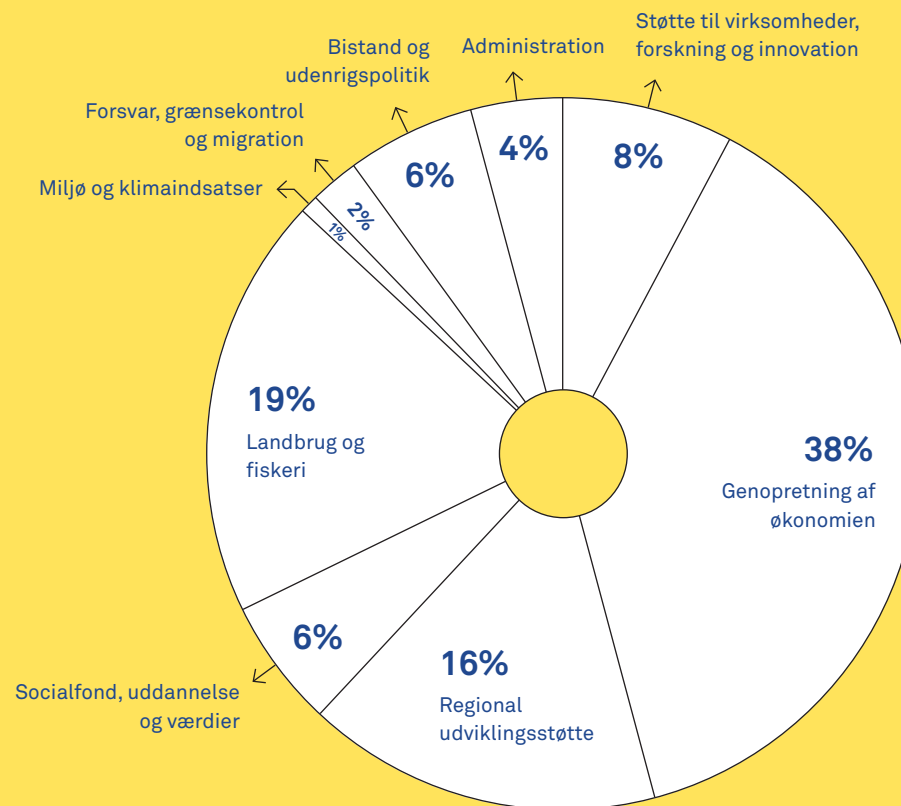
Hvis du har konkrete spørgsmål til Danmarks bidrag eller EU's budget generelt, kan det også anbefales at kontakte EU-oplysningen. De har fået en velfungerende chat-funktion på eu.dk. Du kan også finde aktuelle og historiske tal hos Danmarks Statistik.

→ Hvad er en EU-lov?

Love og regler i EU-systemet har en række navne:

- En **forordning** er en bindende lov, der gælder i alle medlemslande umiddelbart efter, den er vedtaget.
- Et **direktiv** er også bindende og udstikker et mål for, hvad nationale love skal leve op til. Når et direktiv er vedtaget, skal Folketinget vedtage love, der lever op til de krav, der er i direktivet.
- En **afgørelse** er bindende for dem, den er rettet imod – og er den ikke rettet mod nogen bestemt, er den bindende for alle. Kommissionen vedtager eksempelvis afgørelser i konkurrencesager.
- **Henstillinger** og **udtalelser** er ikke bindende. Henstillinger er normalt en slags påtaler fra Kommissionen, hvor udtalelser ofte er svar på en henvendelse.
- I Europa-Parlamentet arbejder man endvidere med **betænkninger** og **beslutninger**. Betænkninger er parlamentets mening om specifikke love, hvor beslutninger er ikke-bindende og ofte luftige hensigtserklæringer.

→ Sådan fordeles EU's budget 2021-2027

EU har et større budget end nogensinde fra 2021 til 2027 på i alt 1,8 billion euro.

Her kan du se, hvordan pengene er fordelt. Tallene for den syvårige ramme og EU's corona-redningspakke er lagt sammen. På de foregående sider kan du gå dybere i tallene og de vigtigste poster.

Du kan sammenligne EU's budget for forskellige år på en overskuelig måde på Kommissionens hjemmeside her: kortlink.dk/v4k5

Kilde: Europa-Kommissionen

→ Europa-Parlamentet eller EU-Parlamentet? Europa-Rådet eller Ministerrådet?

Europa-Parlamentet eller EU-Parlamentet? Europa-Kommissionen eller EU-Kommissionen? Ifølge EU's egne regler er sagen klar: Det hedder Europa-Kommissionen og Europa-Parlamentet. Det er institutionernes officielle navne og har været det, siden de blev skabt. Imidlertid er der nogle journalister og EU-interesserede, der kalder det EU-Parlamentet og EU-Kommissionen for at understrege, at institutionerne ikke dækker hele Europa, men kun EU-landene.

Hvad er så forskellen på de tre råd: Ministerrådet, Det Europæiske Råd og Europa-Rådet? Ministerrådet hedder

officielt 'Rådet for Den Europæiske Union' og laver EU-lovene sammen med Parlamentet og Kommissionen. I Ministerrådet sidder ministre fra alle medlemslande. Det Europæiske Råd er EU-landenes stats- og regeringschefer samt Europa-Kommissionens formand. De holder de såkaldte 'topmøder' cirka fire gange om året, hvor de udstikker EU's overordnede kurs.

Europa-Rådet har ikke noget med EU at gøre. Det er en international organisation på 47 lande, der blandt andet står bag Den Europæiske Menneskeretskonvention.

” Man skal ikke lade sig skræmme af, hvor kompliceret Brexit er på politisk niveau. Brexit handler om følelser og historie, ikke forhandlinger eller logik. Find de briter, der lever rigtige liv langt fra Downing Street og har noget på spil, når Storbritannien forlader EU.

Tinne Hjersing Knudsen, Storbritannien-korrespondent, DR

→ Hvad er Lissabon-traktaten?

Lissabon-traktaten trådte i kraft i december 2009 og er den seneste ændring af EU's overordnede spilleregler. Det tog knap syv år at forhandle traktaten på plads, og navnet kommer af, at den blev underskrevet i Lissabon i 2007.

Lissabon-traktaten gjorde det lettere for EU at træffe beslutninger med flertal frem for enstemmighed, ligesom EU fik sin egen udenrigspolitik. Det blev også besluttet at give Europa-Parlamentet mere magt, blandt andet over EU's økonomi og landbrugspolitik.

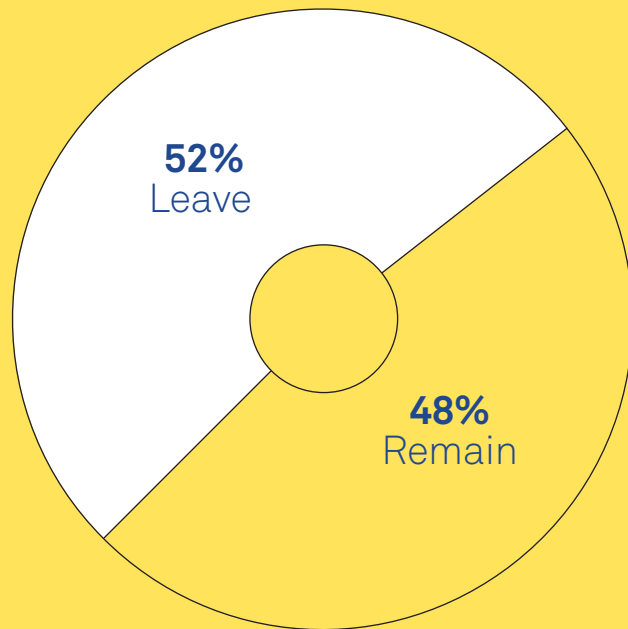
→ Brexit

Den 31. januar 2020 forlod Storbritannien EU. Det skete næsten fire år efter, at et flertal af briterne stemte for det såkaldte "Brexit". Resultatet sendte chokbølger gennem Europa, da Storbritannien er den første nation, som forlader EU.

Af samme årsag har Brexit domineret dagsordenen i EU, siden briterne i 2016 besluttede at melde sig ud. Da man ikke har prøvet det før, er der utallige små og store udfordringer, som EU og Storbritannien har skullet forhandle på plads. Det kan lyde simpelt at forlade EU, men er enormt kompliceret.

Et godt eksempel er Storbritanniens bilindustri, som producerer 1,5 mio. biler om året og står for 10 procent af

→ I 2016 stemte et flertal af briterne for at forlade EU

De tomme sæder

Efter briterne har forladt EU, har de også forladt Europa-Kommissionen, Ministerrådet og Europa-Parlamentet. Britiske politikere havde 73 pladser i Parlamentet. 27 af disse pladser er blevet fordelt til andre lande – blandt andet har Danmark fået én plads mere, så vi er gået fra 13 til 14 medlemmer.

De resterende 46 pladser er blevet skåret væk, så Parlamentet nu har 705 medlemmer. Disse pladser kan komme i spil igen, hvis EU optager ny medlemslande.

landets eksport. Men bilerne består af dele, som briterne selv importerer fra blandt andet EU. Og bilerne vil man gerne sælge i EU. Hvis Storbritannien skal underlægges samme regler som andre ikke-EU-lande, så betyder det, at samhandel bliver omfattet af både told og bureaukrati, fordi briterne ikke længere er en del af EU's indre marked.

Juleaftensdag 2020 blev EU og briterne enige om en frihandels- og samarbejdsaftale, som blandt andet sikrer, at der ikke pålægges told eller importkvoter på varer, som sælges mellem Storbritannien og EU-landene. Aftalen kom i sidste øjeblik og afslutter den overgangsperiode, som har varet et år fra januar 2020 til januar 2021.

Aftalen på over 2.000 sider handler om alt fra handel og fiskeri til sikkerhed og luftfart. Men der er også meget, aftalen ikke handler om. Selvom der fjernes nogle af de ulemper, andre såkaldte tredjelande har, så er der områder, hvor Storbritannien vil være ligestillet med ikke-EU-lande som Australien. For eksempel er der ikke længere fri bevægelighed for tjenesteydelser, så det bliver sværere for en dansk arkitekt at tegne huse i Storbritannien, eller for en britisk konsulent at udføre opgaver i Danmark.

Selv på områder, som er omfattet af samarbejdsaftalen, kan Brexit gøre det dyrere og mere besværligt at handle, fordi der stilles nye krav til administration og kontrol.

HVAD BETYDER BREXIT FOR DANMARK?

Det er for tidligt at sige præcis, hvad Brexit vil betyde for den danske økonomi. Men det vil helt sikkert betyde noget. Storbritannien er Danmarks fjerdestørste eksportmarked. Ifølge Danmarks Statistik er 45.000 danske arbejdspladser bundet op på eksport til landet.

Konsekvenserne for danskere afhænger af, hvordan briterne indretter sig efter Brexit. Men det står allerede klart, at det for eksempel bliver mere besværligt for danske virksomheder at handle med britiske, selvom toldmurene fortsat er væk - fordi der er mere administration. Der vil også være ændrede vilkår for danske fiskere, som fisker i britisk farvand.

Samtidig får Brexit konsekvenser for almindelige danskere. For eksempel bliver det dyrere og mere besværligt at studere i England, Skotland, Nordirland eller Wales.

Det bliver også sværere at flytte til Storbritannien, fordi arbejdskraftens fri bevægelighed ikke gælder mere. Fremover skal du have et visum. Det kræver, at tilflyttere får point nok i et nyt system, som blandt andet måler kvalifikationer og løn. Her måles EU-borgere på lige fod med ikke-EU-borgere.

Samlet set er iagttagere enige om, at Brexit på kort sigt vil være en økonomisk ulempe for Danmark. Men hvor stor ulempen er, afhænger af de præcise aftaler.

→ Sådan beslutter EU

DEN ALMINDELIGE BESLUTNINGSPROCEDURE

Anvendes på cirka 90 procent af alle EU's politikområder, blandt andre miljø, forbrugerbeskyttelse og det indre marked. Her har Europa-Parlamentet og Ministerrådet samme vægt og vedtager love i fællesskab. EU har en særlig beslutningsprocedure inden for enkelte områder. Forskellen handler først og fremmest om, at Parlamentet får en mindre magtfuld rolle.

Du kan læse mere om EU's beslutningsprocedurer her: kortlink.dk/dvmr

EUROPA-KOMMISSIONEN

Europa-Kommissionen er den eneste institution i EU, der kan foreslå nye EU-love.

REGERINGENS SPECIALUDVALG

Den danske regering sender forslaget til det relevante specialudvalg af embedsmænd og eksperter. Det ministerium, der har ansvaret for området, leder møderne. Specialudvalget udarbejder Danmarks foreløbige holdning, som regeringen tager med i Rådets arbejdsgrupper. Læs om specialudvalgene på side 50.

MINISTERRÅDETS ARBEJDSGRUPPER

Embedsmænd fra alle medlemslande indleder de tekniske forhandlinger om forslaget. Kommissionen er repræsenteret.

EUROPA-PARLAMENTETS STÅENDE UDVALG

Forslaget behandles i det relevante udvalg i Parlamentet. Andre udvalg kan vedtage udtalelser, men ét udvalg har ansvaret for at vedtage et forslag til Parlamentets holdning.

EU-UDVALGET

Embedsmænd med speciale i EU fra de forskellige ministerier mødes og drøfter forslagets detaljer sideløbende med COREPER.

COREPER

Ambassadører fra alle medlemslande forhandler videre og forbereder, at sagen skal behandles på et møde i Rådet. Det er således COREPER's opgave at bygge bro mellem embedsmænd og ministre. Kommissionen er repræsenteret.

REGERINGENS UDENRIGSPOLITISKE UDVALG

Her sidder ministre og beslutter regeringens holdning til forslaget.

RÅDSMØDE

Ministre fra alle medlemslande mødes. Kommissionen er også repræsenteret. Her træffer Rådet beslutning på baggrund af forhandlingerne i arbejdsgrupper og COREPER.

PLENARMØDE

Parlamentet mødes til plenarsamlinger 12 gange årligt, og når der er flertal for en betænkning, er den udtryk for Parlamentets holdning. Hvis Parlamentet ikke er tilfreds med Kommissionens forslag, vedtager det ændringsforslag.

FOLKETINGETS EUROPA-UDVALG

Den ansvarlige minister fremlægger regeringens holdning til forslaget. Hvis der ikke i udvalget er et flertal imod regeringens holdning, har regeringen fået mandat til at forhandle på den baggrund ved det forestående rådsmøde.

TRILOG

Rådet og Parlamentet forsøger at blive enige om en fælles holdning ved de såkaldte trilog-forhandlinger, hvor Kommissionen også er med som mægler. Ifølge Parlamentet afsluttes tre af fire lovforslag i trilog. Hvis parterne ikke kan blive enige, får forhandlere en sidste chance i et forligsudvalg for at finde et kompromis.

↓
Hvis Rådet og Parlamentet er enige om de ændringer, de vil have ind i Kommissionens forslag, eller de er enige om ikke at ændre det, er forslaget vedtaget.

→ De tre spor kører sideløbende

→ Her kan du kigge med som journalist

EUROPA-KOMMISSIONEN

Før et lovforslag er fremsat, kan du kun få adgang med gode kilder i Kommissionen.

REGERINGENS SPECIALUDVALG

Her kan du få et tidligt overblik over forslaget og de konsekvenser, det kan få for Danmark, hvis du kan finde en kilde i udvalget, for eksempel hos en interesseorganisation. Hvis du kan få fingre i et grundnotat, kan du også spare en masse research. Læs mere om specialudvalg på side 50.

EU-UDVALGET

Lukkede møder mellem embedsmænd.

REGERINGENS UDENRIGSPOLITISKE UDVALG

Lukkede møder mellem ministre.

FOLKETINGETS EUROPA-UDVALG

Holdningerne er oftest blevet stemt af, inden et forslag når til Europa-udvalget. Men her bliver partiernes holdninger til forslaget officielle. Møderne er åbne. Læs mere om Europa-udvalget på side 49.

MINISTERRÅDETS ARBEJDSGRUPPER

Du kan få delvis aktindsigt i mødedokumenter eller gå via en dansk embedsmand eller en interesseorganisation, der er med i forhandlingerne.

COREPER

Hvis du skal have adgang til oplysninger fra COREPERmøderne, skal du have dem fra den danske EU-repræsentation i Bruxelles.

RÅDSMØDE

Møderne er lukkede, men du kan ofte via den danske repræsentation i Bruxelles få et godt indtryk af, hvad den danske regering mener inden et råds møde. Derefter kan det være interessant at følge op og undersøge, om de danske forhandlere fik deres vilje.

TRILOG

Imens forhandlingerne pågår, kan du kun få oplysninger fra kilder, som selv er med om bordet. Rådet og Parlamentet møder op med hver deres ændringsforslag til Kommissionens oprindelige udspil.

EUROPA-PARLAMENTETS STÅENDE UDVALG

Udvalgs møderne er åbne, og her er en unik mulighed for at finde de politiske uenigheder om forslaget. Du kan interviewe de danske medlemmer af udvalget, som sikkert har en holdning til forslaget. Læs mere om Parlamentet og dets udvalg fra side 33.

PLENARMØDE

Parlamentets plenarmøder er åbne for pressen. De politiske holdninger er som regel afstemt på forhånd, men plenarmøderne kan være en god anledning til at spørge bredt blandt de 14 danske medlemmer, hvad de stemmer til et forslag, du holder øje med. Her er også gode tv-billeder.

Den enkelte **EU-lov** er bygget overskueligt op, hvis man først lærer systemet at kende. Uanset om det er en betænkning, et direktiv eller en forordning, så starter en EU-lovtekst normalt med at opremse de love, konventioner og tidligere beslutninger, der handler om samme emne. Nogle gange er det ubrugelige henvisninger til overordnede paragraffer, men andre gange får du serveret en masse gratis research på allerførste side.

→ De tre spor kører sideløbende

”

Uanset emne er det en god ide at overveje, om noget af det, der foregår i vores nationale demokrati, også foregår i vores europæiske demokrati. Der er virkelig mange historier, der ikke bliver fortalt. Vi har 16 danske korrespondenter i Bruxelles – til sammenligning er der 160 akkrediterede journalister på Christiansborg. Det er klart, at de 16 ikke kan dække det hele alene. Vi skal have flere ind på arenaen.

Margrethe Vestager, ledende næstformand i Europa-Kommissionen

→ De tre store

- 26 Europa-Kommissionen
- 33 Europa-Parlamentet
- 40 Ministerrådet

→ Europa-Kommissionen

Alle EU-love starter hos Europa-Kommissionen, for det er kun Kommissionen, der kan foreslå nye love. Det er også Kommissionen, der har ansvaret for, at der er orden i EU's budget. Endelig er Kommissionen "traktaternes vogter", for det er Kommissionen, der overvåger, at medlemslande og virksomheder overholder EU's regler, og Kommissionen kan give bøder til dem, der ikke gør.

Kommissionen har hovedsæde i Berlaymont-bygningen i Bruxelles. Den består af 27 kommissærer, én fra hvert land.

Det danske medlem er **Margrethe Vestager** (RV). Som ledende næstfor-

mand med ansvaret for den digitale dagsorden samt konkurrencekommissær er hun et af de mest magtfulde medlemmer af Kommissionen og en af de få kommissærer, som har fået lov at sidde to perioder.

Ifølge reglerne er kommissæren uafhængig af sit hjemland, så Danmark bestemmer ikke, hvad den danske kommissær skal gøre.

Den vigtigste person i Europa-Kommissionen er formanden. Hun hedder **Ursula von der Leyen** og er fra Tyskland. Kommissionens formand foreslås af Det Europæiske Råd, hvorefter Europa-Parlamentet skal stemme for eller imod. Dernæst sætter formanden sit hold af kommissærer. Det hold skal igen god-

kendes af Parlamentet, og der har været flere eksempler på, at Parlamentet har truet med at sige nej til et kommissærhold på grund af kontroversielle enkeltpersoner. I de tilfælde er de upopulære kommissærer skiftet ud.

Du kan følge formanden på Twitter @vonderleyen. Det er dog en ret kedelig strømlienet omgang corporate tweets.

EU fik med Lissabon-traktaten sin egen "udenrigsminister", som også er medlem af Kommissionen. Den officielle titel er "EU's høje repræsentant for udenrigspolitiske anliggender", og siden 2019 har det været spanske **Josep Borrell**. På Twitter hedder han @JosepBorrellF.

HVAD LAVER KOMMISSIONEN?

Europa-Kommissionen mødes en gang om ugen for at vedtage forslag og drøfte sin generelle politik. På møderne fremlægger hver enkelt kommissær de sager, der er inden for hans eller hendes område. For det meste træffer Kommissionen beslutninger ved enstemmighed, men hvis det kommer til afstemning, afgøres det ved almindeligt flertal.

Når først der er flertal for en beslutning, betragtes den som Kommissionens samlede synspunkt, og alle kommissærer skal kunne stå inde for den.

Men Kommissionen er også et 32.000 mand stort embedsværk, som består af en række generaldirektorater, der bedst kan sammenlignes med de danske ministerier. Eksempler på generaldirek-

torater tæller DG Handel, DG Energi eller DG Forskning og Innovation.

Her kan du se en liste over alle generaldirektorater og agenturer i Kommissionen: ec.europa.eu/about/ds_en.htm

VON DER LEYENS KOMMISSION

I 2019 tiltrådte en ny Europa-Kommission under ledelse af tyske Ursula von der Leyen. Hvert femte år skiftes hele kommissionen i et puslespil af magtkampe på kryds og tværs af lande, interesser og personer.

DE SEKS MÆRKESAGER

Ursula von der Leyen lancerede i 2019 seks mærkesager. Det er en oplagt journalistisk historie at følge op på, hvordan det går med at lykkes (eller mislykkes) med de seks mærkesager, hvordan de vil påvirke danske interesser, og hvor brudfladerne er både i Parlamentet og mellem landene.

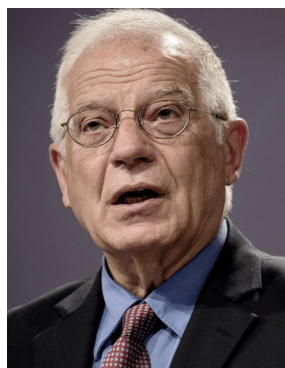
1. **European Green Deal**. Kommissionen vil gøre Europa til et klimaneutralt kontinent i 2050. Der skal vedtages en klimalov for at begrænse udledninger og genoprette natur, ligesom man vil afsætte et milliard-beløb til at hjælpe virksomheder og brancher, der har brug for massive investeringer for at omstille sig.

Margrethe Vestager
Foto: Claudio Centonze

Ursula von der Leyen
Foto: Etienne Ansotte

Josep Borrell
Foto: Dati Bendo

2. **Digital omstilling.** EU skal finde den svære balance mellem at blive førende på ny teknologi, men samtidig stille krav til sikkerhed, ansvar og etik på digitale platforme. EU barsler med krav til digitale platforme og regler for, hvordan man må bruge borgernes data. En digital skat er også i spil.
3. **Sociale og økonomiske reformer.** Von der Leyen har fremlagt forslag om fælles-europæisk mindsteløn, ligesom hun har lovet bedre sikring for arbejdsløse og reformer på skat og afgifter. At indføre en mindsteløn er ikke mindst kontroversielt i Danmark, hvor kritikere – ikke mindst fra fagbevægelsen – frygter, det støder sammen med ”den danske model”.
4. **Asyl og migration.** Der skal investeres mere i grænsekontrol og sikkerhed med en ny migrationspagt. Samtidig er der lagt op til, at alle skal være solidariske med de lande, der overbebyrdes af migranter – men landene kan selv vælge, om de vil modtage nogle af migranterne eller betale ekstra.
5. **Stærkere EU i verden.** EU skal indlede forhandlinger om optagelse af to nye lande, Nordmakedonien og Albanien. Samtidig skal EU styrke sit samarbejde med nabolande, som ikke har udsigt til at blive medlemmer – for eksempel i Nordafrika.
6. **Tættere på befolkningen.** Von der Leyen har også lovet at involvere borgerne mere i EU’s beslutninger.

Det handler også om øget åbenhed i EU, ligesom hun har luftet at give Europa-Parlamentet – som er de folkevalgte i EU-systemet – mere indflydelse.

Det er vigtigt at bemærke, at ovenstående er forfatterens omskrivning af de seks mærkesager. Hvis man læser Europa-Kommissionens eget arbejdsprogram, kan de være svære at få til at give mening. Der er tale om snørklet EU-lingo, og de seks overskrifter er tydeligvis resultat af et bjerg af kompromiser. Eksempelvis hedder den fjerde mærkesag i virkeligheden ”fremme af vores europæiske levevis”, og i Kommissionens eget arbejdsprogram rummer den både en migrationspagt og bedre samarbejde i kampen mod kræft. Von der Leyens kommission har generelt skruet op for spin og indviklet sprog.

De seks mærkesager kan lyde besnærende. Det gør mærkesager tit. Men i hvert af de seks emner gemmer sig heftige politiske slagsmål og beslutninger, som har store konsekvenser for borgere og virksomheder i Danmark. Det er oplagt at lave journalistik på. Der er store konflikter i emner som migration, ligesom flere penge til grøn omstilling betyder færre penge til noget andet.

En overordnet vinkel på hele von der Leyens projekt er, om hun kan finde de penge, som det koster. Der er nemlig kamp om pengene (se side 10). Hvis det kniber, er det oplagt at finde de kilder,

” Magtbalancen i Kommissionen er interessant for journalister, for det påvirker også Danmark. Hvad vil der ske med balancen i Kommissionen, når briterne går ud? Vil Frankrigs indflydelse vokse – og hvordan vil det afspejles i virkeligheden?

Lisbeth Kirk, redaktør og stifter af EU OBSERVER

som vil stå på perronen, hvor pengetoget ikke kom. Om det så er tech-virkosomheder, klima-iværksættere eller arbejdsløse sydeuropæere.

Hvis du er dansk nichejournalist, kan det være vigtigt at følge en eller flere af mærkesagerne. Som miljøjournalist skal du vide, hvad der foregår på European Green Deal, og som it-journalist vil du gerne følge EU’s politik for kunstig intelligens. Men det kan være svært at finde de originale vinkler, når hele Europas nichejournalister jager de samme historier. Et godt råd: Sørg for at være på Kommissionens medieliste

med dit stofområde. Så hører du om det, når en top-embedsmand eller måske endda kommissæren besøger Danmark. Det sker med ujævne mellemrum, at en charmeoffensiv eller mødekalenderen bringer store navne til landet. Det giver mulighed for et interview, hvor man ofte kan få lov at nørde ned i detaljerne og få svar på de kritiske spørgsmål, som er svære at få besvaret per mail eller via talpersonerne.

Kontakt de enkelte kommissærers kabinet direkte – eller skriv til Kommissionen i Danmark her: kortlink.dk/v3pv

NÆSTFORMÆND OG JUNIOR-KOMMISSÆRER

Europa-Kommissionen har intet mindre end otte næstformænd. Tre af dem er "ledende næstformænd" – herunder danske Margrethe Vestager. Næstformændene har hver sit politiske ansvarsområde, men deres opgave er også at holde styr på de andre kommissionsmedlemmer.

Systemet med næstformænd, som koordinerer EU's politik, så "juniorkommissærerne" kan få lov at nørde deres fagområder, blev indført af den tidligere kommissionsformand Juncker i 2014. Formålet var at styre Kommissionen mere stramt. Det projekt må siges at være delvist lykkedes, og Ursula von der Leyen forsøger at videreføre den stramme koordination. Før 2014 var det for eksempel lettere at ringe til én kommissærs kabinet for at få baggrundskritik af en anden kommissær, eller komme igennem til en embedsmand uden stjerner på skuldrene.

DE 12 TALSPERSONER

Der sidder mange dygtige embedsmænd i Kommissionen, formentlig også på dit område. Men det er ikke altid lige let at få adgang til den viden, der ligger inde bag murene i Berlaymont.

Kommissionen har ikke kultur for, at embedsmændene stiller op til citat. Kun talspersoner udtaler sig til citat. Tidligere var det muligt at få en af Kommissionens eksperter til at forklare en sag

til baggrund – og så få et par citater fra talspersonen til sidst. Men da Juncker strammede kontrollen med Kommissionen i 2014, strammede han også kommunikationen med pressen.

I dag har hver kommissær ikke sin egen talsperson. I stedet er der et team på 12 talspersoner, der hver især dækker flere områder. For eksempel er Daniel Rosario både talsmand for handel og landbrugspolitik. Talspersonerne ledes af Eric Mamer, som sørger for at koordinere, hvad kommissærer, ledende embedsfolk og presserådgivere svarer, hvis pressen spørger til dagens aktuelle sager.

Der har været frygt for, at det stramme greb om kommunikationen ville gøre det svært for pressen at få citater på aktuelle sager, fordi færre talspersoner betyder færre indgange og mindre tid til at udtale sig. Men der er stor forskel på talspersonerne. Nogle vender hurtigt tilbage, andre vender langsomt tilbage, og nogle vender ikke tilbage. Det bedste råd, hvis du skal bruge et citat fra en talsperson, er at bruge både mail og telefon – og være vedholdende, hvis de ikke svarer.

Det er stadig muligt at tale med embedsmænd til baggrund, men det er blevet sværere og kræver enten usædvanligt gode overtalelsesevner, eller at embedsmanden kender og stoler på dig i forvejen. Der har været eksempler på, at embedsfolk er kommet i problemer, fordi de har talt med journalister, så

overvej, om det er risikoen værd for din kilde.

Til gengæld kan Kommissionens såkaldte "press officers" – pressemedarbejdere, som arbejder under hver talsperson – være gode kilder. De må ikke udtale sig til citat, men de kan være baggrundskilder for journalister, hvis du for eksempel skal have en sag forklaret. De har som regel mindre travlt end talspersonerne.

Du kan se en liste over alle talspersoner og pressemedarbejdere i Kommissionen her: kortlink.dk/g55z

KOMMISSIONEN HAR NYT HVER DAG KLOKKEN 12

Kommissionen holder en middagsbriefing alle hverdage klokken 12 i Bruxelles. Det er normalt kun faste EU-korrespondenter, der deltager i pressemøderne. Men alle kan få adgang, hvis de sender en mail til comm-pressroom-team@ec.europa.eu mindst 24 timer i forvejen og viser pressekort og pas i receptionen. Det kan være en god måde at møde nogle af de erfarne danske og udenlandske EU-journalister på.

Briefingen handler om, hvad Kommissionen mener er dagens vigtigste begivenheder. Der er delte meninger blandt journalister om, hvor værdifulde oplysningerne er. Hvis du ikke har mulighed for at være med selv, kan du se alle pressemøderne på nettet, hvor det også er muligt at spole frem og tilbage i udsendelserne.

Du kan følge den daglige pressebriefing på nettet ved at klikke på den i dagens programoversigt her:

kortlink.dk/95sn

Du kan også finde skriftlige referater af briefingerne på nettet her:

kortlink.dk/95cz

KOMMISSIONENS PRESSERUM

Kig forbi Kommissionens presserum på nettet med jævne mellemrum. Siden har de senere år fået en finpudsning, og selvom nogle pressemeddelelser er ubehjælpeligt skrevet, kan der ligge gode historier i dem. Om ikke andet kan du sikre dig et overblik, naturligvis med Kommissionens vinkel. Du kan også finde baggrundsnotater og kontaktoplysninger på talspersoner.

Kommissionens presserum:

kortlink.dk/v49v

Læs mere om, hvordan du bliver akkrediteret på side 62.

KOMMISSIONEN PÅ TWITTER

De senere år har Kommissionen satset på den sociale platform Twitter som kanal til at kommunikere og – i et vist omfang – gå i dialog, også med pressen. I dag har samtlige 27 medlemmer af Kommissionen en officiel Twitter-profil.

Der er stor forskel på, hvor aktive kommissærerne er på Twitter, og hvad de bruger profilen til. Nogle bruger den kun til envejskommunikation, imens andre også går i dialog; nogle tweeter på engelsk, imens andre kun bruger modersmålet; nogle skriver selv deres tweets, imens andre overlader det til SoMe-medarbejdere. Den danske kommissær Margrethe Vestager er en af de bedste til at bruge Twitter, og hun kan for eksempel finde på at svare på spørgsmål direkte på sin profil @vestager.

Du kan også følge de fleste kommissærer på Facebook, som dog ofte bruges til sjældnere og (meget) længere indlæg. Derfor kan Twitter være mere overskueligt, især hvis du gerne vil følge mange eller alle kommissærer på én gang.

Alle talspersoner er også på Twitter, og nogle gange kan det være hurtigere at få et svar her end via mail. Det afhænger af talspersonen. Twitter kan også bruges til at lade omverdenen følge med, hvis du forgæves har forsøgt at få svar på et kritisk spørgsmål fra en kommissær eller en talsperson.

Du kan finde en liste over alle 27 kommissærer på Twitter her: kortlink.dk/27f5g

Du kan finde en liste over Kommissionens talspersoner på Twitter her: kortlink.dk/27f5f

→ Europa-Parlamentet

Europa-Parlamentet eller Parlamentet er de direkte folkevalgte politikere i EU. Medlemmerne er valgt samtidig i de enkelte lande, og de sidder fem år ad gangen. Et medlem af Europa-Parlamentet forkortes som regel 'MEP'.

Der er i dag 705 medlemmer af Europa-Parlamentet.

Antallet af medlemmer per land afhænger af indbyggertal, men mindre lande har relativt flere medlemmer, end indbyggertallet berettiger, ligesom de største lande har lidt færre. Danmark har 14 medlemmer. Tyskland har flest med 96 medlemmer, imens Malta, Luxembourg og Cypern har færrest med 6 medlemmer hver.

BOR TRE STEDER

Parlamentet bor groft sagt i tre lande: Det officielle hjemsted for Europa-Parlamentet er Strasbourg i Frankrig, imens Parlamentets udvalg holder de fleste møder i Bruxelles i Belgien, og en stor del af Parlamentets administration har hjemme i Luxembourg.

I praksis betyder det, at Europa-Parlamentet det meste af året holder til i en klynge af bygninger foran Place Luxembourg i Bruxelles. Men 12 gange om året pakker alle Parlamentets medlemmer deres ting ned og rejser til Strasbourg for at diskutere og stemme i en uge. Så rejser de tilbage til Bruxelles.

Turene til og fra Strasbourg er blevet kaldt et "rejsecirkus", fordi det koster millioner af euro og forurener. Kritikere mener, man lige så godt kunne holde plenarmøderne i Bruxelles, men Frankrig holder fast i at bevare Strasbourg som Parlamentets officielle sæde og dermed det sted, hvor plenarmøderne skal foregå. Frankrig lægger heller ikke skjul på, at det er vigtigt for økonomien i Strasbourg, at tusindvis af politikere, embedsmænd og pressefolk kigger forbi en gang om måneden.

Det er på udvalgmøderne i Bruxelles, at fagudvalgene debatterer og behandler lovforslag, imens det er ved plenarmøderne i Strasbourg, at hele Europa-Parlamentet tager stilling til lovforslag.

Det kan være en stor oplevelse at kigge med som journalist i Strasbourg, fordi politikerne her holder de store skåltaler, og fordi parlamentsbygningen i Strasbourg summer af korridorsnak. Men både talerne og stemmelisterne er som regel skrevet på forhånd, og det, der foregår i plenarsalen, er mest spil for galleriet. Der kan være gode tv-billeder i det, men det er ikke tit, der falder store overraskelser i en plenartale.

Det sker dog, at der er sager til afstemning i plenarsalen, hvor resultatet er usikkert. Det var for eksempel tilfældet med ophavsretsdirektivet i september 2018, hvor Parlamentet skulle stemme om et revideret forslag efter at have forkastet første version. Der var

tvivl til det sidste om, hvordan nogle omdiskuterede ændringsforslag ville klare sig, og derfor sad både tech-giganter og rettighedsorganisationer klinet til tv-skærmene for at se, hvordan parlamentarikerne stemte i salen.

Selvom Strasbourg er en oplevelse, så er det Bruxelles, du skal rejse til, hvis du gerne vil lære Europa-Parlamentet bedre at kende, eller hvis du skal researche en konkret historie. I Bruxelles kan du klynge interviews med både politikere og embedsmænd, men også interessenter og lobbyister – for det er i Bruxelles, det daglige politiske liv i Parlamentet foregår.

På Europa-Parlamentets hjemmeside kan du finde kontaktinfo på alle medlemmer af Parlamentet, og generelt er MEP'erne meget villige til at tale med journalister, da medieopmærksomheden til daglig er til at overse.

Klik på et land, så får du en oversigt over alle dets MEP'er: kortlink.dk/95d2

Parlamentets presseteam kan også hjælpe. Bemærk, at de ikke holder med hverken det ene eller andet parti, men arbejder for generelt at udbrede kendskabet til Europa-Parlamentet. Derfor kan de nogle gange også hjælpe dig med at forstå en sag i Parlamentet fra begge sider eller finde konflikten.

Hvis du arbejder på en historie om Europa-Parlamentet, og du har afsat den til et medie, så vil Parlamentets pressetjeneste i øvrigt ofte kunne finansiere en rejse til Bruxelles eller Strasbourg.

DE RØDE, DE BLÅ, DE GRØNNE OG DE ANDRE

Europa-Parlamentet minder om Folketinget. Det er folkevalgte politikere, som er fordelt efter politiske holdninger. Parlamentet er delt i syv politiske grupper, som kan sammenlignes med fællespartier på tværs af landegrænser, plus en gruppe løsgængere.

Den største politiske gruppe er den kristen-konservative gruppe EPP, hvor De Konservative er det eneste danske parti. Den næststørste gruppe er den socialdemokratiske S&D, hvor de

danske socialdemokrater sidder. Den tredjestørste gruppe er de liberale Renew Europe, hvor både Venstre og Det Radikale Venstre sidder i dag. Den fjerdestørste gruppe Identitet og Demokrati samler højreorienterede EU-kritikere, og her sidder Dansk Folkeparti, imens den femtestørste er Den Grønne Gruppe, hvor SF sidder. Den næstmindste gruppe, de konservative reformister ECR, har ingen danskere, imens Enhedslisten sidder i den mindste gruppe, den socialistiske GUE/NGL.

Der kan være stor forskel på de politiske holdninger internt i den samme politiske gruppe. Ikke bare sidder Venstre og Radikale Venstre i samme gruppe, men på tværs af landegrænser kan forskellene være endnu større i samme gruppe. Den kristen-konservative gruppe EPP forener eksempelvis meget religiøse konservative fra Østeuropa med mere sekulære konservative fra Nordeuropa.

Hvis en politisk sag behandles i Europa-Parlamentet, kan du ofte finde principielle ideologiske sammenstød mellem blokkene. Nogle gange kan uenigheden være klassisk rød-blå, andre gange mellem miljøforkæmpere og industritilhængere, og sommetider er det et principielt spørgsmål om, hvorvidt en given opgave bør løses af EU eller ej. På den måde er Parlamentet en klassisk politisk arena.

Du kan se en liste over alle MEP'er på Parlamentets hjemmeside, hvor du også

kan søge på medlemmerne af en bestemt politisk gruppe: kortlink.dk/v4aw

SLUT MED DET SNÆVRE FLERTAL

Et markant nybrud i Parlamentet er, at de to store politiske grupper – de kristen-konservative og socialdemokraterne – ikke længere har flertal sammen. Det er svært at overdrive betydningen af den forandring, fordi det påvirker både små og store politiske beslutninger overalt i Parlamentet.

I årevis har der været tradition for, at de to store grupper kunne lave forlig sammen, og det har de gjort tit. Det har ofte fået kritik fra de mindre politiske grupper, som følte sig holdt udenfor, når de to store kunne træffe beslutninger eller fordele magtposter med hinanden.

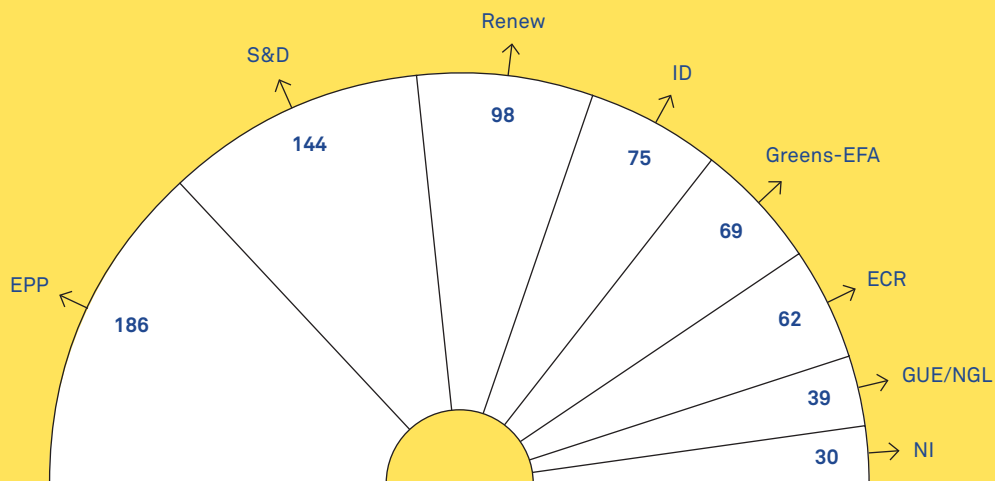
Men efter parlamentsvalget i 2019 er det anderledes. De to store grupper har til sammen 330 pladser ud af 705 i Parlamentet i dag, så de har brug for mindst 23 andre folkevalgte for at have flertal. Det giver en helt ny dynamik i Europa-Parlamentet. Man kan måske sige, at Parlamentet nu minder mere om det danske Folketing, hvor vi er vant til mange mindre partier og flertal på kryds og tværs. Men i EU er det usædvanligt.

Som journalist er det vigtigt at være opmærksom på, at det fragmenterede Parlament åbner for nye flertalskombinationer på kryds og tværs. Som minimum må det forventes at give mere spænding i beslutningsprocessen.

Brexit har ændret Parlamentet

Efter Storbritannien har forladt EU, er Europa-Parlamentet blevet skåret ned fra 751 til 705 medlemmer. Danmark er samtidig gået fra 13 til 14 pladser. Læs mere om Brexit på side 17.

→ De politiske grupper

EPP	De kristen-konservative
S&D	Socialdemokraterne
Renew	De liberale Renew Europe
ID	Identitet og Demokrati
Greens-EFA	De Grønne
ECR	Europæiske Konservative og Reformister
GUE/NGL	Socialisterne
NI	Løsgængere

Note: Tallene ændrer sig hele tiden. Disse tal er per 4. november 2020.

” Hold øje med udvalgene! Tag ned til Bruxelles på det tidspunkt, hvor din sag bliver behandlet i udvalget, og tal med politikerne. Du kan komme helt tæt på, følge sagerne og stille alle dine spørgsmål. Og så får du gratis kaffe imens.

Staffan Dahllöf, svensk-dansk EU-journalist

UDVALGENE ER PARLAMENTETS MASKINRUM

Et af de vigtigste steder at kigge med, hvis du vil følge Europa-Parlamentets arbejde, er i udvalgene. Parlamentets medlemmer er fordelt på 20 stående udvalg, som ofte er et godt sted at opsnuse historier. Hvis du for eksempel arbejder med transport, er det oplagt at følge Parlamentets Transportudvalgs arbejde: Hvilke forslag skal udvalget diskutere næste gang, hvor er de politiske uenigheder, og hvilke interesser er på spil? Det samme gælder mange andre emner – for eksempel udvalgene for forbrugerrettigheder og miljø, industri, landbrug eller fiskeri.

De fleste MEP'er er medlem af ét udvalg og stedfortrædende i et andet. Udvalgene er Parlamentets maskinrum.

Det er her, Parlamentets medlemmer diskuterer, hvad de skal mene om et lovforslag. Når udvalget har besluttet en holdning til forslaget, skal hele Parlamentet stemme om den i plenarsalen. Derfor er det tit allerede i udvalgene, at de store politiske kampe står.

Hvert udvalg har sit eget sekretariat, og mange af dem er meget hjælpsomme, hvis en journalist har spørgsmål. Desværre er der stor forskel på, hvordan de strukturerer mødedokumenter og referater, og hvornår du kan få fat i dem.

Udvalgsmøder ligger normalt klumpet oven i hinanden i en uge ad gangen, så det er ikke altid muligt at være fysisk til stede på både Kulturudvalgets og Miljøudvalgets møder. Heldigvis kan du se alle udvalgsmøder on-demand på Parlamentets hjemmeside.

HOLD ØJE MED AFSTEMNINGERNE

Når Europa-Parlamentet stemmer i plenarsalen i Strasbourg, kan du se, hvem der stemte hvad. Senere på dagen eller dagen efter en afstemning offentliggøres de såkaldte Roll Call Votes (RCV), som er lister over, hvem der har stemt hvad.

Stemmeresultaterne er opdelt efter de politiske grupper, så det er blandt andet let at se, om der har været intern uenighed i gruppen. Du kan også få et overblik over, hvad de danske MEP'er stemte, og om de var uenige. Men hold tungen lige i munden, for nogle gange er der stemt om flere hundrede ændringsforslag i rap.

I Europa-Parlamentets udvalg er der også RCV på mange afstemninger. Disse stemmeresultater kan du finde i referaterne hos de enkelte udvalg. Når et lovforslag kommer for plenaren, fremgår det som regel også af forslaget, hvordan det er blevet modtaget i det eller de udvalg, som har stemt om det.

Du kan finde referater fra plenarmøderne, herunder RCV-listerne, her: [kortlink.dk/95sr](https://www.kortlink.dk/95sr)

KONTAKT ASSISTENTEN FØRST

De 14 danske MEP'er har hver deres mærkesager og udvalgsposter, selvom de naturligvis tit overlapper. Hvis du arbejder med vandmiljø, så find ud af, hvilke MEP'er der har det som mærkesag.

Når du har fundet dem, så undlad at kontakte MEP'en først, men kontakt i

stedet hans eller hendes assistent. Alle MEP'er har en politisk assistent, der blandt andet hjælper med at lave stemmelister og udtænke politik.

Assistenterne har tit mere tid og mere specialviden end politikerne, og de er ofte villige til at hjælpe dig. Hvis en sag står i stampe, kan du også aftale med en assistent, der følger sagen tæt for sin politiker, at han eller hun kontakter dig, når der sker noget nyt.

Når så du har fod på sagen, kan du naturligvis interviewe politikerens til citat i historien. Hvis du skal skrive til en MEP, er mail-adressen normalt *fornavn.efternavn@europarl.europa.eu*. Assistentens mail er *fornavn.efternavn-office@europarl.europa.eu* (hvor navnet er MEP'ens).

GA PÅ JAGT PÅ NETTET

Du kan få oplysninger om Parlamentets arbejde på mange måder. Du kan for eksempel få hjælp af politikerne. De fleste MEP'er sender pressemeddelelser ud om deres mærkesager.

Europa-Parlamentets egen presse-tjeneste sender også pressemeddelelser ud som optakt til eller efter en vigtig beslutning. Dem kan du abonnere på, og de sendes ofte ud på dansk – nogle gange med en særlig, dansk vinkel.

Parlamentet har et multimediecenter med optagelser (live og on-demand) fra møder og debatter, som du kan finde her: [kortlink.dk/28wxy](https://www.kortlink.dk/28wxy)

Både i Bruxelles og Strasbourg tilbyder Parlamentets pressetjeneste også

lokaler, du kan arbejde fra. Du kan læse mere om pressetjenesten, tilmelde dig pressemeddelelser og kontakte tjenesten her: [kortlink.dk/28yt8](https://www.kortlink.dk/28yt8)

Hvis du har brug for at følge en lovproces, kan du bruge Europa-Parlamentets tjeneste "Legislative Train", og hvis du leder efter bestemte lovtekster, kan du kan søge i det såkaldte 'OEIL' (fransk for øje). Generelt har parlamentet også en research-tjeneste, som er meget anvendelig.

Legislative Train: <https://www.europarl.europa.eu/legislative-train/>
OEIL-databasen: www.europarl.europa.eu/oeil/
Parlamentets research-tjeneste: [kortlink.dk/29vke](https://www.kortlink.dk/29vke)

Hvis du er på jagt efter en aktuel sag, som Parlamentet snart skal drøfte, så kig i dagsordenen for næste plenarmøde. Det er let at blive forpustet over de mange lovforslag, som MEP'erne skal forholde sig til på hver plenar. Hvor ligger de gode historier? Du kan naturligvis starte med at undersøge, hvad der har skabt debat indtil nu – lovforslagene har været på vej i månedsvis og nogle gange flere år. Et godt tip, hvis du vil kende de politiske uenigheder, er også at se i lovforslaget, hvordan udvalgene stemte. Hvis en reform af pesticidreglerne eksempelvis vandt stor opbakning i Miljøudvalget, men mødte stor modstand i Landbrugsudvalget, så kender du den politiske uenighed og kan regne

ud, hvilke interessenter der også kan optræde som kilder. På samme måde kan du i udvalgene se, hvordan de danske medlemmer har stemt, og dermed få en fornemmelse af, om der er dansk uenighed.

Du kan finde både dagsordener og referater for plenarmøderne her: [kortlink.dk/v4ay](https://www.kortlink.dk/v4ay)

LUR I SPØRGSMÅLENE

Som MEP har man ret til at stille spørgsmål til Kommissionen, ligesom danske folketingsmedlemmer kan stille spørgsmål til regeringen. Men til forskel fra danske §20-spørgsmål er der ikke mange, der læser MEP'ernes spørgsmål. Det kan ellers være en god ide. Ligesom de danske §20-spørgsmål spørger parlamentarikerne ofte ind til aktuelle sager, og der kan ligge en god historie gemt i et spørgsmål. Svarene fra Kommissionen er ofte mere udførlige end dem, man får fra den danske regering.

Spørgsmålene kan også bruges, hvis du borer i en sag og har brug for nogle svar, som Kommissionen ikke har særlig meget lyst til at give dig. Nogle gange kan det lægge pres på, hvis en MEP vil spørge ind til sagen for dig.

Du kan finde de spørgsmål, en MEP har stillet, på hans eller hendes profil på Parlamentets hjemmeside. Her kan du finde alle MEP'ers profiler: [kortlink.dk/95d4](https://www.kortlink.dk/95d4)

SØG MAGTEN

Da der kun er 14 danskere i Parlamentet, er det ofte en ikke-dansk politiker, der har mest magt på det område, du undersøger. Vær derfor ikke bange for at kontakte andre MEP'er.

Hvis du skal bruge en kilde på et lovforslag, er den såkaldte "ordfører" (i EU-systemet kaldet "rapporteur") ofte et godt sted at starte. En rapporteur er den MEP, som har ansvaret for det pågældende lovforslag. Han/hun kender forslaget ud og ind og bruger enormt meget tid på at forhandle forslaget igennem først udvalg og derefter plenar. En rapporteur har naturligvis altid en politisk dagsorden, så vær opmærksom på at finde modspil, når du har talt med en rapporteur. En god modkilde kan være de såkaldte skygge-rapporteurs – altså de andre politiske gruppers ditto, som også følger sagen tæt og deltager i forhandlingerne. Ved alle store lovforslag har de fleste politiske grupper efterhånden en skygge-rapporteur.

Nogle af de mest magtfulde medlemmer af Europa-Parlamentet er desuden udvalgsformændene eller formændene for de politiske grupper. Hvis dit emne er mere overordnet, for eksempel europæiske virksomheders vilkår efter corona, så kan en formand være en god kilde.

Det er ikke kun de danske MEP'er, som føler sig oversete af pressen, så selv prominente medlemmer af Parlamentet er generelt tilgængelige for citater, ligesom deres medarbejdere ofte

kan give god baggrund. Igen er det en god ide at gå via politikerens assistent.

Vær opmærksom på, at de politikere, som har mindst magt, nogle gange råber mest op. Sørg for at gøre benarbejdet, så du ikke stikker mikrofonen til den, som reelt ingen indflydelse har på området.

→ Ministerrådet

Ministerrådet, eller bare Rådet, består af ministre fra EU-landene. Selvom det hedder "Ministerrådet", er det faktisk ti forskellige råd. De ti råd beskæftiger sig med:

- Almindelige anliggender
- Udenrigsanliggender
- Økonomi og finans
- Retlige og indre anliggender
- Beskæftigelse, socialpolitik, sundhed og forbrugerpolitik
- Konkurrenceevne
- Transport, telekommunikation og energi
- Landbrug og fiskeri
- Miljø
- Uddannelse, ungdom, kultur og sport

STATERNES STEMME I EU

Hvor Europa-Parlamentet er EU's direkte valgte, og Europa-Kommissionen er EU's embedsværk, er Ministerrådet medlemsstaternes stemme i EU-systemet. Det er i Ministerrådet, at en dansk

minister kæmper for danske interesser. Derfor handler journalistiske historier, som tager udgangspunkt i Rådet, ofte om at landenes regeringer er uenige, eller at den danske regering har enten tabt eller vundet en magtkamp mod de andre.

Selvom et aktuelt politisk slagsmål i Rådet handler om transportpolitik, så kan du ikke altid være sikker på, at det

er transportministeren, der har ansvaret. Det kan være et puslespil at finde ud af, hvilke danske ministre der har deltaget i hvilke rådsmøder. For eksempel hedder et af de ti råd TTE – Rådet for Transport, Telekommunikation og Energi. Her kan Danmark sende transportministeren eller klima- og energiministeren. Det afhænger af, hvilke sager der er på dagsordenen for mødet, og det

De uforståelige forkortelser

Hvis du læser en betænkning fra Parlamentet, vil du se, at der altid i forlængelse af lovnummeret står tre-fire bogstaver i parentes. Der vil ofte stå enten (COD), (CNS) eller (INI). Det kan virke teknisk, men er meget vigtigt.

Hvis der står (COD), er loven omfattet af den fælles lovgivningsprocedure (Common Decision-Making Procedure, derfor COD). Det betyder kort sagt, at Europa-Parlamentet har reel magt over loven, for Parlamentet og Rådet skal blive enige, for at den kan blive endeligt vedtaget.

Hvis der står (CNS), er Parlamentet høringspart, men har ikke magt over lovforslaget (Consultation Procedure, derfor CNS). Det vil sige, at Kommissionen har pligt til at høre Parlamentets holdning til forslaget, men kan vælge at se bort fra den.

Hvis der står (INI), skal du være på vagt: Dette kan være spild af tid. INI står for "initiativbetænkning" og betyder, at Parlamentet selv har taget initiativ til ny lovgivning eller bare har en holdning til noget. Da det kun er Kommissionen, der kan foreslå nye EU-love, så er en initiativbetænkning et vink fra Parlamentet til Kommissionen om, at man godt kunne tænke sig ny lovgivning på et område. Det kan Kommissionen vælge at lytte til, men der er også utallige eksempler på, at Kommissionen ikke gør noget som helst.

Der er også mange andre forkortelser, som er mere sjældne end (COD), (CNS) og (INI). For eksempel betyder (BUD), at det er et forslag til EU's budget. Hvis du ser en forkortelse, som du ikke forstår, så er det hurtigste at tage fat i Parlamentets pressefolk og spørge.

betyder i sagens natur, at energiministeren sagtens kan ende med at være den danske deltager på et rådsmøde, hvor man diskuterer et vigtigt tiltag på transportområdet. Det gælder for eksempel også Rådet for Beskæftigelse, Socialpolitik, Sundhed og Forbrugerpolitik.

Ministerrådet træffer enten beslutninger ved enstemmighed eller ved kvalificeret flertal. Kvalificeret flertal er det mest almindelige og betyder, at mindst 55 procent af landene og en gruppe lande, som samlet repræsenterer 65 procent af EU's befolkning, skal stemme for.

Ministerrådet har et formandskab, der styrer møderne. Den plads skiftes landene til at have i et halvt år ad gangen.

De næste formandslande

- 2021 jan-jun: Portugal
- 2021 jul-dec: Slovenien
- 2022 jan-jun: Frankrig
- 2022 jul-dec: Tjekkiet
- 2023 jan-jun: Sverige
- 2023 juli-dec: Spanien
- 2024 jan-jun: Belgien
- 2024 jul-dec: Ungarn

Rådet har sin egen pressetjeneste, som gerne hjælper dig med at skabe overblik over dagsordenen og hitte rede i, hvad der vedtages hvornår. Her kan du også finde pressemeddelelser, udtalelser og videomateriale fra Rådets pressemøder.

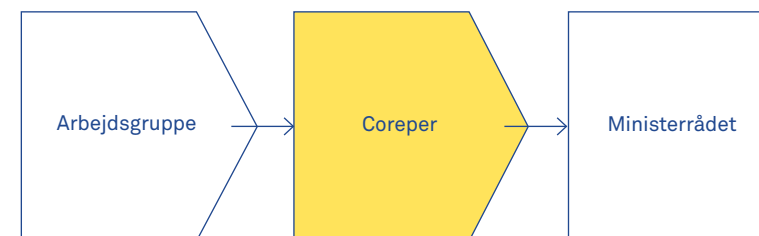
Du kan finde Rådets presserum her: kortlink.dk/v4b3

EMBEDSMÆND OG AMBASSADØRER FORHANDLER FØRST

Når Ministerrådet skal forholde sig til et lovforslag, gennemgår det tre niveauer. Først mødes Rådets arbejdsgrupper, som består af embedsmænd og fageksperter fra medlemslandene. Der findes mere end 150 af disse arbejdsgrupper, og her forhandles de tekniske og ukontroversielle dele af et forslag på plads.

Dernæst kommer forslaget til Coreper. Det står for "Comité des Représentants Permanents", eller på dansk "De Faste Repræsentanters Udvalg". Coreper består af ambassadører fra alle medlemslandene. De forhandler og forbereder alle sager forud for et møde i Ministerrådet. På den måde er det meste aftalt mellem embedsmænd og ambassadører, før ministrene faktisk mødes i Rådet.

På et rådsmøde skelner man normalt mellem såkaldte A- og B-punkter. A-punkterne er blevet klappet af hos ambassadørerne på forhånd, så de godkendes uden forhandling. B-punkterne er dem, ministrene skal diskutere.

Bemærk at den danske minister i Rådet repræsenterer Danmark. Den holdning, han skal fremføre på et rådsmøde, er på forhånd besluttet af Folketingets Europaudvalg (læs mere om det på side 49). Det betyder, at ministeren kan komme i en situation, hvor et flertal uden om regeringen i Folketingets Europaudvalg har pålagt ham at tage til Bruxelles og slås for noget i Ministerrådet, som han faktisk ikke selv mener.

START HOS DANSKERNE I BRUXELLES

Hvis du skal dække en sag om Rådet, så start med at tale med Danmarks Faste Repræsentation ved EU i Bruxelles. Repræsentationen er en slags EU-ambassade, og alle lande har en, selvom det

ikke er alle repræsentationer, der er lige gode til at tale med pressen. Den danske repræsentation kaldes for REP'en.

På REP'en er der stort set altid en embedsmand, der har sat sig grundigt ind i den sag, du gerne vil vide noget mere om, og som er villig til at hjælpe en journalist. Tit kan REP'en også henvise dig til en embedsmand i et dansk ministerium, der kan supplere.

Du kan starte med at kontakte Repræsentationens pressemedarbejder. Kontaktinfo kan findes her: kortlink.dk/um/v4bp

BRUG DE ANDRE LANDE

En god måde at få et nuanceret billede af en sag, som Ministerrådet behandler, er at kontakte andre landes repræsen-

tationer i Bruxelles. Svenskerne er for eksempel ofte hjælpsomme, og de har måske nogle andre sager i søgelyset end danskerne.

Hvis et emne er meget kontroversielt i Danmark, kan det gøre embedsmændene mere varsomme på den danske repræsentation. Tøv ikke med at ringe til en finne eller en tysker for at få oplysningerne i stedet for. Du kan også med fordel kontakte andre repræsentationer bare for at få nuanceret udlægningen af en aktuel sag. Hvis du ved, at danskerne er placeret i den ene lejr, er det altid sundt for nuancerne at tale med et af de lande, som er i den anden lejr.

Hvis der er konflikt mellem sværindustrien og miljøorganisationer, så undersøg, hvilke lande der tager hvilken side. Har nogen udtalt sig offentligt om sagen? Hvis du skal bruge kritisk information om den ene part, så tøv ikke med at ringe til en af de EU-repræsentationer, som er uenige.

Det er desværre ikke alle repræsentationer i Bruxelles, som gider bruge tid på en udenlandsk journalist. Men det er ofte et forsøg værd.

KIG MED HOS ARBEJDSGRUPPERNE

Rådets arbejdsgruppers møder er som regel lukkede. Men hvis du kan få fingre i en dagsorden, et referat eller en delta-gerliste fra et møde i en arbejdsgruppe, så kan det hjælpe dig med at få et overblik over sagen: Hvilke lande er uenige?

Hvad kæmper de enkelte lande for? Og hvem er inviteret med i arbejdsgruppen?

Der er delvis adgang til mange dokumenter fra arbejdsgrupperne via aktindsigt. Det vil sige, at der er sat sorte streger i papirerne, for eksempel over navne på medlemmer. Det er tit både lettere og mere givtigt at få dokumenterne fra en dansk embedsmand, ekspert eller interesserent, som selv har siddet med ved bordet. Selvom Rådets arbejdsgrupper har haft et ry for at være lukkede, så er det langt fra alle deres medlemmer, som opfører sig særlig hemmelighedsfuldt, hvis du bare åbent forklarer dit ærinde og spørger efter mødedokumenterne.

Møderne i Coreper er lidt sværere at få adgang til, fordi de kun består af ambassadører og højtstående repræsentanter for medlemslandene. Her er ingen aktindsigt. Men også i Coreper kan det give pote at kontakte eksempelvis den danske repræsentation og spørge, hvordan mødet gik, hvordan linjerne ligger, og eventuelt om du kan få lov at se mødedokumenter. Det værste, du kan få, er et nej.

FORBERED DIG PÅ NETTET

På Ministerrådets hjemmeside kan du finde kalender og dagsordener for fremtidige møder, ligesom du kan finde referater af tidligere møder og en hulens masse mødedokumenter. Ministerrådet har generelt gode og gennearbejdede dokumenter, hvis du gerne vil sætte dig

ind i en sag, som skal behandles på et kommende rådsmøde.

Du kan finde Rådets dokument-database her: kortlink.dk/v4br

Forud for hvert møde i Rådet skriver den danske regering et notat til Folketingets Europa-udvalg om de sager, som regeringens embedsfolk mener er væsentlige på mødet. Notaterne lægges som regel online i god tid, og de kan findes på Europa-udvalgets hjemmeside: kortlink.dk/v4bs

”

Pressen skal blive bedre til at gå ind som vagthund tidligere i forløbet, for eksempel når en sag er i Europa-udvalget. Her kan journalisterne interessere sig for, hvilke mandater regeringen får med til Bruxelles, og hvad de kommer hjem med. Der er for mange historier, der først begynder efter den proces, og så er det for sent, for så er der kun løsning A og B tilbage.

Connie Hedegaard, tidligere EU-kommissær og journalist

→ Andre vigtige aktører

- 48 EU-Domstolen
- 49 Danmark og EU
- 52 Regionsudvalget
- 53 Det Økonomiske og Sociale Udvalg
- 53 Det Europæiske Råd
- 54 EU's Ombudsmand
- 55 Den Europæiske Centralbank
- 56 OLAF – EU's anti-svindel-enhed
- 57 Lobbyister og interesseorganisationer
- 58 Tænketanke

→ EU-Domstolen

Den Europæiske Unions Domstol (EU-Domstolen) er den øverste domstol i EU og har hovedsæde i Luxembourg. Hvis der er tvivl om, hvordan en EU-lov skal fortolkes, så er det EU-Domstolen, som afgør det. Indtil Lissabon-traktaten blev vedtaget, hed den EF-Domstolen.

I EU-Domstolen sidder en dommer fra hvert land. Dommerne bliver valgt af regeringerne og sidder i seks år ad gangen.

EU-Domstolen træffer afgørelser, når der er strid om, hvordan en EU-lov skal forstås. Da nogle EU-love er et resultat af politiske kompromiser og derfor er ret vagt formuleret, er domstolens afgørelser med til at afgrænse og definere, hvad lovene betyder. EU-Domstolen minder på den måde mere om den amerikanske Højesteret end om de danske domstole. Og fordi mange EU-love er svære at fortolke, er EU-Domstolen en magtfuld aktør i EU-systemet.

Ud over dommere, så består EU-Domstolen også af de såkaldte "generaladvokater". Generaladvokaterne har til opgave at lave en slags for-vurdering af de sager, som Domstolen skal afgøre. Det betyder, at generaladvokaten på samme juridiske grundlag som dommerne kommer med et kvalificeret forslag til, hvordan sagen kan afgøres. Generaladvokatens anbefaling kommer før dommernes dom, og langt de fleste gange ender Domstolen med samme

resultat. Men det sker, at dommerne ender med at afgøre sagen i strid med generaladvokatens anbefaling.

Hvis du følger en sag ved EU-Domstolen, så skal du altid være opmærksom på, om generaladvokaten har lavet sin anbefaling. Den vil vise dig det sandsynlige udfald af dommen, og uanset får du i generaladvokatens anbefaling en udførlig beskrivelse af sagens principielle punkter.

På EU-Domstolens hjemmeside kan du finde tidligere domme, og den har en glimrende søgefunktion. Du kan søge på sagsnummer, navnet på en part, dato eller emne. Det betyder, at du kan gå på jagt i databasen uden andet end et emne, og så kan du alligevel ende med at grave en væsentlig afgørelse frem.

Hvis du skal bruge et overblik eller gerne vil vide noget meget specifikt om en dom, så kan du ringe til sekretariatet. De er søde til at hjælpe, og Domstolen har – ligesom de fleste andre EU-institutioner – en såkaldt dansk 'landesk'. Især i forhold til jura kan det være rart at tale med en landsmand, der kan forklare snørklede formuleringer ned i detaljen.

Dommerne selv er stort set umulige at få i tale, i hvert fald til citat.

Alle retssager ved EU-Domstolen er åbne, og de fleste sager starter med et åbent retsmøde. Hvis du dækker en sag, kan det være en fordel at møde op, når den behandles ved retten, så du kan høre parternes fremlæggelse. Om ikke andet er der gode tv-billeder eller

” Man skal forstå, at EU-Domstolen er en politisk aktør. Ikke forstået sådan, at den politiserer, men som journalist skal man tage det grueligt alvorligt, hvad der kommer fra EU-Domstolen. Dens afgørelser har direkte virkning i alle medlemslande, også selvom sagen er startet et andet sted.

Marlene Wind, professor og leder af Center for Europæisk Politik på Københavns Universitet

reportage i at se dommerne i de lange gevandter og den formelle stemning i retsbygningen.

Et problem med EU-Domstolen er, at du ikke kan få præcise datoer for retssager mere end en måneds tid i forvejen. Tøv ikke med at ringe til sekretariatet, de kan ofte give dig en uformel dato eller et cirka-tidspunkt for rettergangen – desværre ikke så tit for selve dommen.

Hos EU-Domstolens presstjeneste kan du også tilmelde dig pressemeddelelser om udvalgte sager. Presstjenesten kan kontaktes her: kortlink.dk/v4bt

→ Danmark og EU

FOLKETINGETS EUROPA-UDVALG

Europa-udvalget fastlægger Danmarks EU-politik på vegne af Folketinget. Først og fremmest beslutter Europa-udvalget, hvad den danske regering skal arbejde

for, når danske ministre forhandler i Bruxelles.

På udvalgets hjemmeside kan du finde dagsordener, mødedokumenter og referater. Nogle dokumenter er dog hemmelige og kan ikke downloades, herunder de forhandlingsmandater, som udvalget giver de danske ministre forud for en tur til Bruxelles.

Europa-udvalget laver de måske bedste overbliksdokumenter, hvis du skal forstå et aktuelt EU-forslag fra et dansk perspektiv. Disse såkaldte EU-noter giver en fin beskrivelse af forslagets substans, de forskellige holdninger til forslaget og endelig regeringens holdning. Nogle gange er der også oplysninger om, hvordan forslaget forventes at påvirke danske interesser.

Hvis du vil dække et udvalgsmøde, skal du væbne dig med tålmodighed, for de er ofte lange. Til gengæld streames møderne, så du behøver ikke være til stede. Det er ikke sindsoprivende at

følge et Europa-udvalgsmøde, for det meste, der bliver sagt, er skrevet på forhånd, og mandaterne til den danske regering er som regel klappet af i kredsen af EU-positive partier længe før mødet.

Ud over til researchformål så er Europa-udvalget journalistisk interessant, fordi det er muligt at følge op på det mandat, udvalget giver regeringen til hvert rådsmøde. Hvad skulle regeringen kæmpe for, lykkedes det – og hvis ikke, hvilke konsekvenser kan det så få for almindelige danskere?

Da udvalget kommer ind i EU's beslutningsproces relativt sent, er det ikke stedet at opsnuse nye sager, der måske er på vej. Det kan du bedre gøre i specialudvalgene (se nedenfor) eller i Parlamentets udvalg (se side 37).

Du kan finde dagsordener, referater og EU-noter på udvalgets hjemmeside her: kortlink.dk/v4cw

EU-SPECIALUDVALGENE

Når Kommissionen har foreslået en EU-lov, sendes forslaget til Udenrigsministeriet. Det sørger for at sende forslaget videre til de ministerier, der har med området at gøre. Og her kommer specialudvalgene ind i billedet.

De såkaldte specialudvalg består af embedsmænd fra de relevante ministerier samt repræsentanter for relevante interesseorganisationer. Udenrigsministeriet er også altid med. I specialudvalgene bliver det drøftet, hvad Danmarks

holdning skal være til lovforslaget, og om Danmark skal foreslå nogle ændringer.

Det er fagministerierne, der agerer formandskab og sekretariat i det enkelte specialudvalg. Du kan opsnappe en god EU-historie før kollegerne ved at holde et vågent øje med specialudvalgene.

Et godt tip er at starte med at få fingre i det såkaldte rammenotat for det forslag, du undersøger. Her har embedsmændene lavet en masse research, som du dermed slipper for. Rammenotatet giver et rigtig godt overblik over en sag, og der er praksis for, at det også fremgår af rammenotatet, hvilke konsekvenser forslaget får for statskassen, for forbrugerne, eller for industrien.

Hvis du vil prøve at finde historier i specialudvalgene, er det vigtigt at have kilder i ministerierne eller i interesseorganisationerne. Hvis du kan få adgang, er specialudvalgene et værdifuldt kighul som journalist, fordi du får et detaljeret kendskab til kommende lovgivning på et tidligt tidspunkt.

DE FIRE FORBEHOLD

Danmark har siden 1992 haft fire forbehold i forhold til EU. De fire forbehold gælder:

- Unionsborgerskab
- Den fælles valuta, euroen
- Den fælles forsvarspolitik
- Overstatsligt samarbejde om retlige og indre anliggender

” Organisationer, der sidder i EU-specialudvalgene og afgiver høringssvar, får oplysningerne meget tidligt, så vil man være først med nyhederne, må man skaffe sig gode kilder her. Der er dog forskel på, hvordan udvalgene arbejder. Miljøministeriets specialudvalg har tradition for at være meget åbent, imens andre ministerier måske er mere tilbageholdende.

John Frølich, leder af Nordisk Journalist Center og underviser ved Danmarks Medie- og Journalisthøjskole

De fire forbehold betyder, at Danmark er undtaget EU-regler inden for de fire områder. I december 2015 var retsforbeholdet til folkeafstemning igen, hvor et flertal afviste at ændre på det.

Forbeholdene er ofte journalistisk relevante, eksempelvis når der er konflikt mellem et forbehold og nye EU-regler.

Især retsforbeholdet har været til debat de senere år. De EU-positive partier har argumenteret for, at Danmark ikke kan deltage fuldt og helt i det grænseoverskridende politisamarbejde Europol, fordi vi har et retsforbehold. Det argument var også dominerende, da retsforbeholdet var til afstemningen igen i 2015. Et flertal af danskerne afviste dog at ændre på forbeholdet.

Som journalist skal du være varsom, hvis du dækker nye EU-regler på et

område, hvor Danmark har et forbehold – for eksempel retspolitik eller de dele af udenrigspolitik, som omfatter fælles forsvar. Hvis du er i tvivl, om et EU-lovforslag vil gælde i Danmark, så kan det være en god ide at ringe og spørge Justitsministeriet. Herefter bør du ringe nogle andre eksperter op for at sikre dig, at ministeriets jurister har ret. Det er ikke altid, eksperterne er enige, men det kan der også ligge en god historie i.

Du kan læse mere om de fire forbehold hos Folketingets EU-Oplysning her: kortlink.dk/v4cx

DEN REGIONALE VINKEL

Der er mange gode regionale historier i EU-stoffet. Det handler bare om at finde dem, og det kan være svært at starte helt fra bar bund. Derfor er det et

” Du skal ikke lade dig afskrække af, at en historie starter i Bruxelles, for den kan sagtens have en god, dansk vinkel. Der er masser af danske cases på EU-politik, fordi der går masser af penge fra EU til Danmark. Især regionerne nyder godt af de penge, der kommer fra Bruxelles.

Mark Ørsten, professor og leder af journalistuddannelsen på RUC

godt tip at opstøve kilder med regionalt kendskab, som kan pege på, hvor netop din region modtager EU-midler eller påvirkes af EU-regler.

Tal med din region og find ud af, hvem der arbejder med EU. Hvor er der EU-støttede projekter? Følg pengene. Hvad er meningen med den pulje, pengene er hentet fra? Og lever projektet op til kravene?

De fem regioner har hver sit kontor i Bruxelles, som hver især holder styr på EU-regler, som påvirker virksomheder og borgere hjemme i regionen, og som hjælper med at søge EU-midler. De holder et vågent øje med fonde, som de kan søge penge fra. Derfor er det en god ide at kontakte regionskontoret i Bruxelles, hvis du gerne vil finde ud af, hvor EU påvirker netop din region.

Du kan også lede efter guldminen hjemme i regionen. Det kan for eksempel være et medlem af internationalt udvalg i regionen, eller det kan være en borg-

mester, der sidder i EU's Regionsudvalg (se nedenfor). Har politiker en mærkesag i EU-sammenhænge, eller er der noget, han eller hun er kritisk overfor?

Det er også en god ide at kontakte Danske Regioner og Kommunernes Landsforening, begge organisationer har kontorer i Bruxelles. Og det kan være meget givtigt at tale med Dansk Industri eller de virksomheder, der er store i dit lokalområde. Meget af den lovgivning, der påvirker danske virksomheder, er lavet i EU, og derfor kan der sagtens være et lovforslag eller et projekt, de er meget tilfredse eller meget utilfredse med.

→ Regionsudvalget

I EU er der et særligt udvalg, som repræsenterer alle EU's regioner. Det hedder Regionsudvalget og består af regionalpolitikere. Regionsudvalget er et såkaldt 'høringsorgan', og det betyder,

at udvalget ikke laver love, men rådgiver EU-politikere og kæmper for regionernes interesser. Hvis du interesserer dig for regionale forhold generelt, er Regionsudvalget værd at overvåge.

Hvis du er lokal- eller regionaljournalist, kan du også kigge nærmere på udvalgets dagsorden for at se, om der er emner, der i særlig grad påvirker dit område, eksempelvis hvis I har et EU-støttet miljøprojekt.

Du kan læse pressemeddelelser og kontakte Regionsudvalget via deres hjemmeside her: kortlink.dk/v4d7

→ Det økonomiske og sociale udvalg

Det Økonomiske og Sociale Udvalg (ØSU) er ligesom Regionsudvalget et høringsorgan. Det rådgiver EU-politikere og embedsmænd på vegne af civilsamfundet i bred forstand. ØSU består af 326 medlemmer fra alle EU-lande og sidder fem år ad gangen. Medlemmerne er delt op i tre grupper:

1. Arbejdsgivere (arbejdsgiverorganisationerne)
2. Lønmodtagere (fagbevægelsen)
3. Andre interesser (interesseorganisationer og foreninger)

Sammensætningen vidner om, at ØSU forholder sig til meget brede emner. De vedtager udtalelser om alt fra land-

brugsstøttens fremtid til energipolitikens betydning for lavtlønnede. Ikke desto mindre kan ØSU være en god indgang til interesseorganisationerne inden for et område, hvor det er høringsorgan. Hvis du vil tale med repræsentanter for selve udvalget, skal du gå via pressetjenesten.

Der er 9 danske medlemmer af ØSU. Dem kan du med fordel kontakte direkte, hvis du interesserer dig for en sag, som er på dagsordenen eller omvendt gerne vil vide, om der er noget for dig på programmet i de kommende måneder. De 9 danske medlemmer indstilles af regeringen.

ØSU udarbejder jævnligt såkaldte 'initiativudtalelser', som er uopfordrede forslag til, hvad udvalget mener, der bør lovgives om. Her kan der også ligge en god historie. Udtalelserne handler ofte om demokrati og borgerinddragelse.

Du kan kontakte ØSU's pressetjeneste og læse pressemeddelelser via deres hjemmeside: kortlink.dk/v4d9

→ Det Europæiske Råd

Det Europæiske Råd består af EU's stats- og regeringschefer, formanden for Det Europæiske Råd, EU's udenrigsrepræsentant og Kommissionens formand. Det Europæiske Råd skal ikke forveksles med Ministerrådet.

Belgiske Charles Michel er formand for Det Europæiske Råd. Og danske

Jeppe Tranholm-Mikkelsen er generalsekretær i Det Europæiske Råd – og dermed formandens højre hånd.

Det Europæiske Råd mødes til såkaldte 'topmøder' i Bruxelles. Topmøderne er vigtige milepæle i EU's arbejde. Selvom topmøderne ikke er del af den formelle beslutningsproces, så udstikkes EU's overordnede linje og prioriteter her. Det er fast praksis, at der afholdes mindst fire topmøder hvert år.

På et topmøde er luften tyk af diplomati og politiske studehandler, for til topmøder kan ét land stadig blokere for en beslutning. På grund af stemningen, og fordi du kommer helt tæt på EU's mest magtfulde mennesker og måske kan stille dem direkte spørgsmål, kan det være en spændende oplevelse som journalist at dække et topmøde. Hvis dit emne er på dagsordenen, kan du hente både reportage og uvurderlig baggrundsinformation i korridorerne til et topmøde.

Topmøder slutter med, at hvert land holder sit eget pressemøde. Til de danske pressemøder er det normalt statsministeren, der fortæller, hvorfor han eller hun mener, at topmødet har været en succes for Danmark. Pressemøderne ligger samtidig, så du kan blive nødt til at vælge, hvilket land du vil høre på, og hvor du vil stille dine spørgsmål.

Efter topmødet laver embedsværket et referat af konklusionerne, som normalt er opdelt efter emner. Det kan være givtigt at kigge konklusionspapiret igen-

nem, men djævlén ligger i detaljen. Langt det meste er svævende og ukontroversielle udmeldinger, men der kan ligge signaler eller beslutninger i bisætningerne, der er interessante. Du skal kende dit stof for at få noget ud af et konklusionspapir. Eller også skal du have gode kilder, som kender stoffet for dig.

Du kan læse mere om, hvordan du kommer med på et topmøde som journalist under Akkreditering på side 62.

→ EU's ombudsmand

EU har en fælles ombudsmand. Det er irske Emily O'Reilly, som er tidligere journalist, der sidder på posten frem til 2024. EU's ombudsmand har til opgave at beskytte borgere, virksomheder og foreninger imod fejl og dårlig behandling fra EU-systemets side.

Som journalist kan du bruge EU's ombudsmand til flere ting: Interviewe hende om problemer, undersøge tidligere afgørelser eller selv indgive klager til hende.

Hvis du vil klage over EU's embedsværk, så foregår det hos ombudsmanden. Det er relativt nemt og foregår digitalt. Men før du klager, er det en god ide at gennemgå den tjekliste, som ombudsmanden har på hjemmesiden, så du er sikker på, at din klage vil blive behandlet. Blandt andet kan du ikke klage over sager, som er blevet behandlet ved en domstol, ligesom du kun kan klage til

” Tit går to statsledere ud på hvert sit pressemøde og siger ”vi vandt”. Selvom de er dybt uenige, udråber de sig begge som sejrherre.

Brigitte Alfter, EU-journalist

ombudsmanden over en EU-institution, hvis du først har klaget din nød over for institutionen – uden held. En klage skal indgives mindre end to år efter, du er blevet bekendt med det, du klager over.

Som journalist kan du blandt andet klage til ombudsmanden over afslag på aktindsigt, eller hvis du føler dig vildledt af embedsværket.

Du kan også bruge ombudsmanden journalistisk. Ombudsmandens kontor lægger stor vægt på at samarbejde med pressen, og på hjemmesiden kan du finde pressemeddelelser, som ombudsmanden sender ud i forbindelse med vigtige sager. Bemærk, at ombudsmanden behandler alle mulige slags klager, som kan have pressens interesse, blandt andet kan én EU-institution klage over en anden.

Du kan også på ombudsmandens hjemmeside finde igangværende klagesager. De bliver som regel lagt på nettet kort efter, at ombudsmanden har kontaktet den myndighed, der klages over. Her kan måske ligge en god historie om forsømmelser i EU-embedsværket.

Du kan også se et arkiv med udvalgte afsluttede sager.

Hvis du skal interviewe Ombudsmanden om en igangværende sag eller om en mulig klage fra en dansk kilde, skal du gå via presseafdelingen. Kontaktinfo findes her: kortlink.dk/v4de

→ Den Europæiske Centralbank

Den Europæiske Centralbank (ECB) har hovedansvaret for euroen. Men det betyder ikke, at ECB er uinteressant for danskere, selvom vi har valgt ikke at være med i den fælles valuta. Tværtimod er den danske valuta bundet direkte op på euroen, idet vi har fastkurspolitik, så ECB har i praksis lige så stor indflydelse på vores pengepolitik som på Tysklands.

Den Europæiske Centralbank har hovedsæde i Frankfurt, men har repræsentationer i både Bruxelles og Washington D.C. Formanden for ECB er i øjeblikket franske Christine Lagarde.

ECB er politisk uafhængig og har som

sin fornemste opgave at sikre prisstabilitet i euroområdet i samarbejde med de europæiske centralbanker. Målet er blevet defineret som et inflationsniveau lige under to procent om året.

Hvis målet er i fare, kan ECB gribe ind. Derfor har ECB spillet en meget aktiv rolle i den økonomiske krise, blandt andet ved aktivt at opkøbe problematiske obligationer rundt omkring og ved at give kredit til banker, der ikke kan låne andre steder og er nær konkurs.

ECB har en pressetjeneste, der gerne hjælper journalister. Men ledelsen stiller meget sjældent op til interview, ligesom bankens økonomer meget sjældent går ud og forudsiger eller vurderer den økonomiske udvikling til citat. Ikke desto mindre er der mange gode historier, der kan tage udgangspunkt i ECB.

Hvis det danske Finansministerium netop har udsendt en prognose, der viser, at den nuværende rente ikke er sund for dansk økonomi, men at vi er tvunget til at opretholde den på grund af fastkurspolitikken, så kan du bruge ECB i researchfasen. Det er dem, der fastlægger renteniveauet, og derfor sidder der nogle gange en økonom i Frankfurt, der kan overtales til at levere kvalificeret modspil til Finansministeriets regninger, selvom det næppe bliver til citat.

ECB holder pressemøder en gang om måneden i Frankfurt, hvor embedsmænd og økonomer gerne svarer på spørgsmål.

→ OLAF – EU's anti-svindel-enhed

EU har sin egen enhed til at stoppe svindel og korruption. Anti-svindel-enheden er bedst kendt under den franske forkortelse OLAF (Office de Lutte Anti-Fraude). OLAF hjælper også Europa-Kommissionen med at udvikle politik til at bekæmpe svindel.

OLAF's arbejde kan være interessant for journalister, især for dem, der arbejder med undersøgende journalistik. OLAF har afdækket talrige sager om korruption og svindel i EU-systemet, herunder både blandt embedsmænd og politikere.

Nogle af OLAF's seneste sager handele eksempelvis om, at medlemmer af Europa-Parlamentet har brugt parlamentspenge til at føre valgkamp for nationale partier i strid med EU-reglerne.

I Danmark er OLAF måske mest kendt for at være den enhed, som har efterforsket sagen om det europæiske parti Meld og den tilhørende fond Feld.

Et godt tip er at gå på jagt i OLAF's årsrapporter over de sager, enheden har kulegravet det forløbne år. Her er ofte interessante sager om politikere og embedsmænd, der har fusket med EU-midler.

OLAF har dog også selv en uskøn fortid, som især journalister bør kende. I 2004 blev den tyske journalist Hans-Martin Tillacks lejlighed i Bruxelles ransaget af belgisk politi på veg-

ne af OLAF, og hans computere, arkiver og mobiltelefon blev beslaglagt. OLAF ville finde ud af, hvem der havde lækket oplysninger til Tillack om det, der siden blev kendt som Eurostat-skandalen. Sagen endte med, at både EU's ombudsmand og Den Europæiske Menneskeretsdomstol gav Tillack medhold.

Tillack-sagen er længe siden nu, og OLAF er generelt hjælpsomme, når pressen tager kontakt. Du kan også selv tilmelde dig pressemeddelelser fra OLAF, så får du besked om de sager, som enheden kigger på. Du kan finde pressemeddelelser og pressekontakt her: kortlink.dk/v4dh

→ Lobbyister og interesseorganisationer

Hvis du leder efter en dansk vinkel på en sag, er det en god ide at kontakte interesseorganisationer eller lobbyister. Selvom lobbyister har et dårligt ry, er de ofte mindst lige så velbevandrede i de konkrete lovforslag, som politikerne er.

Der er et væld af lobbyister i Bruxelles. Alle større virksomheder, organisationer samt de største myndigheder og regioner har repræsentanter, der skal overvåge og påvirke EU. Lobbyisterne er selvsagt farvede, men der er ofte repræsentanter for begge sider i en politisk speget sag, som du kan kontakte, og som gerne forklarer deres synspunkter hver især. På den måde kan du få et fint

overblik over en arbejdsmarkedsstrid ved at kontakte både Dansk Industri og fagbevægelsen.

Derudover har mange af interesseorganisationerne ikke bare overvåget EU-lovgivningen udefra, de har faktisk været med til at lave den – for eksempel som medlemmer af en arbejdsgruppe, eller fordi de har været kaldt til høring om loven hjemme i Danmark.

Lobbyisternes omfattende påvirkning af lovgivningen i EU har været til debat i årevis: Har de for meget indflydelse, og er der åbenhed nok omkring lobbyismen? Derfor har EU indført et register over lobbyister, som påvirker Europa-Kommissionen og/eller Europa-Parlamentet. Men det er frivilligt, om lobbyister ønsker at registrere sig eller ej.

Det er ikke lykkedes EU's institutioner at blive enige om at lave et obligatorisk lobby-register. Arbejdet er genoptaget i sommeren 2020, men det er uvist, om det bliver til noget.

Per 1. juni 2020 er der knap 12.000 registrerede organisationer og virksomheder i det frivillige lobbyregister. Ifølge Europa-Parlamentet omfatter de over 80.000 personer, som lobbyer EU-systemet. Knap 7.000 lobbyister er akkrediteret med adgang til Europa-Parlamentets bygninger.

Du kan finde EU's lobbyregister her: kortlink.dk/v4dn

→ Tænketaanke

I Danmark er tænketanke et relativt begrænset fænomen, men i EU-sammenhæng er der et væld af tænketanke med kvalificerede eksperter, som ofte er plukket fra EU-systemet og har årelang erfaring i bagagen.

I EU-systemet såvel som i USA er det ganske almindeligt, at de store tænketanke præger den offentlige debat, fordi de har enorme ressourcer til at få gennemført undersøgelser og analyser. Der kommer ofte gennemarbejdede rapporter ud af de Bruxelles-baserede tænketanke, som kan ende i en god journalistisk historie. Kilder i relevante tænketanke kan ofte også komme med kvalificerede bud på, hvordan et topmøde ender, eller hvad der foregår bag de lukkede døre.

Tænketanke er også klassiske kilder, hvis du skal bruge en ekspert, som i studiet eller spalterne kan forklare en aktuel sag. Du skal naturligvis være opmærksom på den politiske bias, de fleste tænketanke har. Præcis som herhjemme, hvor CEPOS og CEVEA repræsenterer henholdsvis et borgerligt og et centrum-venstre udgangspunkt. I EU-sammenhæng har de fleste tænketanke for eksempel et grundlæggende EU-positivt formål, imens den britisk-baserede tænketank Open Europe har et EU-kritisk udgangspunkt.

Tænketankene kan ofte også være et godt sted at gå hen, hvis du søger en

dristig eller original ide. Mange af de ansatte i de Bruxelles-baserede tænketanke har et stort netværk og årelange venskaber inde i EU-systemet, men står nu trygt udenfor og kan sige alt det, de ansatte ikke tør.

De store tænketanke i Bruxelles finansieres dels af faste partnere, der ofte er større fonde, dels via medlemskaber. Medlemmerne tæller både virksomheder, ambassader og fonde.

Der er et hav af tænketanke, som har fokus på EU. Her er nogle af de bedste:

Centre for European Policy Studies er en af de største tænketanke med en række kvalificerede eksperter. De udsender jævnligt forskningsresultater og har ikke et bestemt politisk mål. CEPS er primært finansieret af støtte og fonde samt virksomheder, som er medlemmer. -> ceps.eu

European Policy Centre er en af de mest betydningsfulde tænketanke i Bruxelles. Her sidder en række fageksperter, som virkelig har styr på deres stof. EPC er finansieret af fondsmidler og medlemskaber. Pengene kommer langt overvejende fra virksomheder. EPC har som overordnet mål at fremme EU-integration. -> epc.eu

Tænketanken Europa er en dansk tænketank, som er samfinansieret af fagbevægelsen og Dansk Industri. Tænketanken Europa udgiver rapporter om

Hold øje med tænketankene. De kan være lidt tunge at danse med, men de laver nogle udredninger, som kan sammenfatte tusindvis af sideres lov, som du aldrig ville få læst.

Mark Ørsten, professor og studieleder på RUC

aktuelle EU-emner og stiller gerne op som kilder i medierne. Vær opmærksom på, at Tænketanken Europa har en klar EU-positiv dagsorden. -> thinkeuropa.dk

Open Europe udgiver rapporter og analyser, der handler om EU. Selvom Open Europe har kontorer i både London, Bruxelles og Berlin, er fokus ofte på Storbritanniens forhold til EU. Open Europe har et EU-kritisk udgangspunkt, og som en af de eneste tænketanke modtages ikke EU-støtte. Open Europe finansieres af donationer. -> openeurope.org.uk

Institut Jacques Delors er en EU-positiv organisation, som også driver tænketanken Notre Europe. Her udgives rapporter og arrangeres debatarrangementer. Formålet er helt åbent at fremme EU-integration, og Institut Jacques Delors fremhæver selv Europa-Kommissionen

og den franske premierministers kontor som sine to vigtigste partnere. -> institutdelors.eu

Bruegel er en tænketank med fokus på europæisk økonomi, og her sidder nogle af de førende eksperter på økonomiske nørdespørgsmål. Bruegel er primært finansieret af medlemmer – primært virksomheder, men også medlemslande kan være støttemedlemmer. Bruegel tilstræber at være upartisk. -> bruegel.org

German Marshall Fund er en amerikansk-finansieret tænketank, der udgiver økonomiske analyser og har eksperter på europæisk og transatlantisk økonomi. German Marshall Fund har til formål at fremme et godt forhold mellem Europa og USA og at fremme amerikanske interesser i EU. -> gmfus.org

”

Der er blandt danske journalister slet ikke fokus på, hvordan EU's love bliver implementeret i Danmark. Gør vi det ordentligt? Det er borgere og virksomheder, der i sidste ende bliver snydt, fordi de ikke kender de fordele, de kan få ud af EU-reglerne.

Marlene Wind, professor og leder af Center for Europæisk Politik på Københavns Universitet

→ Værktøjer

- 62 Akkreditering
- 63 Hold øje med implementeringen
- 63 Her kan du finde lovene
- 64 Aktindsigt
- 65 Meningsmålinger og statistik
- 66 Der er penge i EU-journalistik

→ Akkreditering

Det eneste, du skal bruge for at få adgang til EU-bygningerne i Bruxelles er dit pressekort og dit pas.

Du kan enten søge akkreditering hos en af institutionerne, som du skal besøge, eller du kan søge én samlet akkreditering, som giver adgang til både Europa-Parlamentet, Europa-Kommissionen og Ministerrådet. Hvis du bare skal på en kortere opgave i Parlamentet, kan du søge akkreditering online her: kortlink.dk/28wxz

Hvis du skal besøge flere institutioner, er det nemmest at søge én samlet akkreditering, som giver adgang hele vejen rundt. Den udstedes af Europa-Kommissionen og gælder i max seks måneder. Du søger ved at sende et billede af dit pas samt et brev fra din redaktør, hvoraf det fremgår, hvad du skal lave og hvad din jobtitel er. Du indsender via denne formular: kortlink.dk/v4em

Bemærk, at det kan kræve en særlig akkreditering, hvis du eksempelvis skal dække topmøder eller præsidentbesøg, da sikkerheden her er skærpet – og er blevet strammet igen og igen på det seneste. Kontakt Rådets pressetjeneste god tid i forvejen for at sikre dig, at du kan få adgang.

Hvis du gerne vil fotografere eller filme i EU-bygningerne, skal du desuden have en særlig tilladelse. Det er ikke nok at være akkrediteret. Disse særlige tilla-

delser kan du få via de enkelte pressetjenester. Som regel er det en formssag, men det kan anbefales at søge mindst 24 timer før ankomst, så du undgår ventetid og bøvl.

Hvis du læser denne bog for at forbedre dit nye liv som EU-korrespondent, så bør du søge om helårs-akkreditering. En helårs-akkreditering giver adgang til både Parlamentet, Kommissionen og Ministerrådet. Den kan du søge hos Kommissionen her: kortlink.dk/v4en

Kommissionen, Parlamentet og Rådet har hver sin pressetjeneste, ligesom de har gode faciliteter, som står gratis til rådighed for akkrediterede pressefolk. For eksempel har både Parlamentet og Kommissionen tv- og radio-udstyr samt studier, som du kan bruge til debatprogrammer eller interviews on-location.

Det er også muligt fra Danmark at få hjælp af pressetjenesterne i Bruxelles eller Strasbourg til at interviewe politikerne. Pressefolkene sørger for teknikken i samarbejde med politikernes egne folk og kan placere alt fra blå himmel til EU-bygninger bag kilden på skærmen. Især hvis du sidder på en regional tv-station og ikke lige har en fast EU-korrespondent ved hånden, kan pressetjenesten være til stor hjælp.

→ Hold øje med implementeringen

Implementeringen af EU-love er en guldgrube, som ikke ret mange danske journalister graver i. Én ting er, at Danmark ofte er meget hurtig til at implementere nye regler fra EU og derfor umiddelbart virker som en EU-duks. Men implementering handler om fortolkning, og der kan være stor forskel på, hvordan de nye regler ender med at se ud fra land til land.

Derfor kan det være rigtig interessant at kigge på det kommunale eller regionale niveau, når de for eksempel skal leve op til nye miljøkrav fra EU. Det kan være en ide at kigge mod vore nabolande og undersøge, hvordan de har valgt at implementere loven. Har danskerne tolket reglerne strammere, lempeligere eller helt anderledes? Er en dansk kommune sprunget over, hvor gærdet er lavest? Eller er kommunerne tværtimod overforsigtige? Er der uenighed om implementeringen mellem stat og kommuner?

Hvis du vil vide, hvor langt en lov er i implementeringen, så kan du undersøge hver enkelt lov ved at slå den op på Retsinformation.dk.

→ Her kan du finde lovene

Hvis du vil finde en EU-lov, et lovforslag, eller hvis du vil overvåge, hvordan det går med at implementere en lov i Danmark, så er der flere steder at lede.

EUR-LEX

I Eur-Lex kan du finde al EU-lovgivning, der er vedtaget. Her ligger langt over 2,5 millioner dokumenter, og siden opdateres dagligt. Her kan du også finde Den Europæiske Unions Tidende, som officielt annoncerer al ny lovgivning.

Søgefunktionen er udmærket, især hvis du ved, hvad du leder efter. Du kan blandt andet søge på et af de overordnede emneord som for eksempel 'miljø' eller 'økonomi'. Du kan også søge direkte på lovenes numre, på datoer eller i konkrete traktater. eur-lex.europa.eu

PRE-LEX

Pre-Lex er et redskab for de nørdede. Her kan du følge lovgivning, der er undervejs i EU's beslutningsproces (læs mere om processen på side 20-21). Opbygningen af Pre-Lex er hverken overskuelig eller brugervenlig, men søgefunktionen minder om den i Eur-Lex, og du kan søge på emner uden at kende det konkrete lovforslag på forhånd. Du kan også søge på "seneste". ec.europa.eu/prelex

RETSINFORMATION.DK

Retsinformation.dk samler dansk lovgivning og lovforslag. Her kan du finde

love og regler, som udstedes af ministerier og statslige myndigheder, samt en række af Folketingets dokumenter. Det er ikke let at navigere i retsinformation.dk, hvis du ikke ved, hvad du leder efter. Men det smarte ved denne database er, at du i højre spalte kan se links til relaterede dokumenter. Det kan være love, som denne lov erstatter, udvalgsrapporter, hvis forslaget har været behandlet i et udvalg, eller det EU-direktiv, som loven skal implementere.

Derudover har hver EU-institution sin egen database, som du kan søge i via institutionens hjemmeside.

→ Aktindsigt

Mange tror, at det er umuligt at søge aktindsigt i EU. Tværtimod. Men det er vigtigt, at du gør forarbejdet, før du sender din anmodning om aktindsigt – præcis ligesom når du søger i Danmark.

Før du søger aktindsigt, så læg en plan: Afgræns din søgning så præcist som muligt. Hvad skal du bruge? Hvilken EU-institution har med størst sandsynlighed det, du leder efter? Og har du gennemløjet deres hjemmeside?

Når du har præciseret din søgning så meget som muligt, kan du sende den afsted. Ifølge reglerne har EU-myndighederne pligt til at hjælpe dig med at finde det, du leder efter, og også med at omformulere din ansøgning, så den opfylder kravene og er præcis nok.

Der er forskel på, hvordan du søger aktindsigt afhængigt af, hvilken institution du søger i: Hvis du søger hos Europa-Kommissionen, så start med at finde ud af hvilket "generaldirektorat", der arbejder med emnet, og søg direkte hos dem. Hvis du søger hos Europa-Parlamentet eller Ministerrådet, så skal du søge centralt. Hos Europa-Parlamentet kan du søge i offentliggjorte dokumenter og søge aktindsigt her:

kortlink.dk/28wy2

Hos Ministerrådet kan du skrive til access@consilium.europa.eu.

Du har ret til at få svar inden for 15 arbejdsdage, men hvis du ikke hører noget fra institutionen, skal det betragtes som et afslag. Du har dog krav på en kvittering for din anmodning umiddelbart efter, den er indsendt.

Hvis du får afslag, har du 15 dage til at bede institutionen om at genoverveje. Det kan bære frugt, fordi ansøgningen så kan blive behandlet på et højere niveau af andre embedsfolk.

Hvis du får afslag igen, har du to måneder til at føre sagen for EU-Domstolen, hvis du vil det. Du kan også inden for to år anmode den europæiske Ombudsmand om at gå ind i sagen (se side 54).

Overvej altid, om du kan få noget ud af også at søge aktindsigt i et medlemsland. Det kan nogle gange være nemmere at hive oplysningerne ud af et ministerium end af EU-systemet, især hvis eksempelvis den danske regering har en interesse i at få oplysningerne frem.

” EU’s regler for aktindsigt har færre undtagelser, som skal beskytte den interne og politiske beslutningsproces, end den danske offentlighedslov. EU-Domstolen har fastslået, at enhver undtagelse skal begrundes med nærliggende risici for konkrete skader.

Oluf Jørgensen, forskningschef emeritus og offentlighedsrådgiver, Danmarks Medie- og Journalisthøjskole

Der er også stor forskel på traditionen for åbenhed i de forskellige forvaltninger i EU, ligesom der er forskel på medlemslandene. Sverige har for eksempel tradition for stor åbenhed i forvaltningen, så nogle gange kan det være en god ide at søge aktindsigt via Stockholm i stedet for København eller Bruxelles, hvis du vil have adgang til dokumenter, som medlemslandene også ligger inde med. Omvendt er der andre lande, som har en helt anden og lukket kultur i staten.

Takket være den såkaldte Århus-konvention er der udvidet adgang til aktindsigt, hvis du søger om miljøspørgsmål. Reglerne gælder både for EU-organer samt offentlige og halvoffentlige organer i medlemslandene. Især oplysninger om emissioner er der vid adgang til, da man ikke kan henvise til forretningshemmeligheder som undtagelse.

→ Meningsmålinger og statistik

EU-systemet foretager jævnligt både meningsmålinger og udarbejder statistik. Det foregår i henholdsvis Eurobarometer og Eurostat.

EUROBAROMETER

Siden 1974 har Europa-Kommissionen gennemført omfattende meningsmålinger blandt EU-borgerne om alt muligt. I dag udgiver Eurobarometer hvert halve år en rapport, ligesom der løbende offentliggøres målinger om aktuelle emner. Især den halvårslige rapport kan være interessant som journalist, ikke mindst fordi du kan downloade en specifik rapport på de danske resultater og sammenligne med udvalgte lande.

Du kan læse mere om Eurobarometer og hente de seneste målinger her: kortlink.dk/95sz

EUROSTAT

Eurostat laver fælles EU-statistikker. De indsamler data selv, men modtager også data fra de enkelte medlemsstater, for eksempel fra Danmarks Statistik. For at sikre ensartede metoder bliver det vedtaget ved lov, hvilke kriterier der skal bruges til de enkelte statistikker. Det betyder, at Eurostat generelt er en troværdig kilde til målinger og tal.

Du kan læse mere om Eurostat og hente statistikker her: kortlink.dk/v4es

Både Eurobarometer og Eurostat laver også analyser i kandidatlande, der endnu ikke er medlemmer af EU.

→ Der er penge i EU-journalistik

Det kan være svært at overtale din chef til at finde tid eller penge til at sende dig på undersøgende reportagetur til Østeuropa eller til at lade dig kulegrave de lokale støtteordninger.

Heldigvis er der penge at søge og priser at vinde, som er udlovet af fonde eller organisationer og dedikeret til journalistik om EU eller Europa.

Du skal dog være opmærksom på, at der nogle gange er en klar politisk dagsorden bag priser, som uddeles.

EUROPEAN JOURNALISM FUND

Fonden med det fulde navn 'European Fund for Investigative Journalism' er en pengeskasse, der deles ud til under-

søgende journalistiske projekter på tværs af Europas grænser. Det betyder, at du skal samarbejde med kolleger fra mindst ét andet land, eller at dit produkt skal målrettes både et dansk og et europæisk publikum og altså skal bringes i et tværopæisk medie. Der er ikke noget fast beløb, fonden uddeler.

På fondens hjemmeside kan du se en række eksempler på projekter, der tidligere har fået støtte.

-> journalismfund.eu

LORENZO NATALI PRISEN

Lorenzo Natali-prisen er EU's største journalistpris. Den blev stiftet i 1992 og er opkaldt efter en tidligere EU-kommissær. Prisen uddeles for journalistik om "menneskerettigheder, demokrati og udvikling", og der er et særligt tema hvert år. I 2020 var det "internationale partnerskaber".

Der kåres vindere fra hvert af fem geografiske områder: Afrika – Mellemøsten – Asien – Sydamerika – Europa. Fra hvert område kåres to vindere: Én yngre journalist (under 27 år) og en såkaldt "senior journalist" på 27 år eller mere.

Hver vinder modtager 5.000 euro, og én af dem modtager desuden Lorenzo Natali Grand Prize og yderligere 5.000 euro. -> lorenzonataliprize.eu

EUROPEAN PRESS PRIZE

European Press Prize blev stiftet i 2013 af en række europæiske medier og

finansieres af mediefonde. Danske JP/Politikens Hus var blandt stifterne.

Der uddeles priser i fire kategorier: Investigative Reporting, Distinguished Reporting, Opinion (debatstof) og Innovation. Desuden plejer juryen at uddele en specialpris. Hver vinder modtager 10.000 euro. -> europeanpressprize.com

JOURNALISTS, WHISTLE-BLOWERS AND DEFENDERS OF THE RIGHT TO INFORMATION

Den socialistiske GUE/NGL-gruppe i Europa-Parlamentet har i 2018 stiftet prisen med det lange navn til ære for den myrdede maltesiske journalist Daphne Caruana Galizia. Juryen består bl.a. af den myrdede journalists søn, flere respekterede journalister og tre MEP'er fra GUE/NGL. Med prisen følger 5.000 euro.

NEXT JOURNALISM AWARD

Denne pris gives ikke til et journalistisk produkt, men til et innovativt journalistisk projekt eller en medie-startup. Prisen skal fremme nytænkning i mediebranchen.

Derfor vinder man heller ikke penge. Folkene bag vinderprojektet får i stedet mulighed for at videreudvikle deres ide ved at få en betalt rejse til Harvard, hvor de kan præsentere den for Harvards Nieman Lab-fellows. Dernæst får vinderne en tur til Paris, hvor de modtager prisen og kan pitche ideen for respekterede mediefolk. -> nextjournalism.eu

EUROPA-NÆVNET

Du kan også søge penge til journalistiske projekter hos Europa-Nævnet. Europa-Nævnet er kort fortalt den kasse, der holder pumperne i gang i den danske EU-debat, og nævnet uddeler millioner af kroner ud fra en meget bred fundats.

Europa-Nævnet giver penge til organisationer og enkeltpersoner, til debattmøder og bøger. Og også til journalistik. Der er talrige eksempler på, at journalister har fået bevilget penge til at lave både mindre og større projekter om EU. Blandt andet startede Altinget sin EU-portal med penge fra Europa-nævnet.

Penge fra Europa-Nævnet er delt op i fire puljer – A, B og C og en partipulje:

Partipuljen går udelukkende til partier, der er repræsenteret i Folketinget og i Europa-Parlamentet.

Pulje A går til organisationer, der har som hovedformål at oplyse om Europa-politik.

Pulje B går til organisationer, der har det som delformål.

Pulje C går til enkeltarrangementer og projekter og kan søges af både privatpersoner, organisationer og virksomheder. Pulje C kan bl.a. finansiere tv- og radioprogrammer samt programmer, som publiceres på nettet.

Du kan læse meget mere om Europa-Nævnet og kravene på nævnets hjemmeside. Her kan du også downloade ansøgningsskemaer og finde næste deadline. -> europa-naevnet.dk

Andreas Marckmann Andreassen

**Håndbog i EU for journalister
2021**

Udgivet af Dansk Journalistforbund i samarbejde
med Europa-Kommissionen i Danmark

Håndbog i EU for journalister – 1. udgave 2021
Dette er en opdateret og udvidet udgave af Håndbog
i EU for journalister, som tidligere er udkommet i
2011, 2014 og 2018.

DANSK JOURNALISTFORBUND

Gammel Strand 46

1202 København K

Telefon: 3342 8000

Mail: dj@journalistforbundet.dk

Web: journalistforbundet.dk

EUROPA-KOMMISSIONEN I DANMARK

Gothersgade 115

1123 København K

Telefon: 3314 4140

Mail: eu-dk@ec.europa.eu

Web: ec.europa.eu/danmark

Forfatter: Andreas Marckmann Andreassen

Design og sats: Studio Bjørn Ortmann

Tryk: Stenby Tryk A/S, 2021

© Den Europæiske Union og

Andreas Marckmann Andreassen, 2021

Print: ISBN 978-92-76-28515-1

doi:10.2775/654769

IG-03-21-004-DA-C

PDF: ISBN 978-92-76-28516-8

doi:10.2775/000946

IG-03-21-004-DA-N

Kopiering og citat fra denne bog er kun tilladt med
behørig kildeangivelse i henhold til Kulturministeri-
ets vejledende regler for god citatskik.

Du kan downloade denne bog gratis online her:

ec.europa.eu/danmark/presse/guide/index_da.htm

eller på andreasmackmann.dk/eu

Denne håndbog er skrevet til dig, der er journalist og gerne vil lave noget om EU. I bredeste forstand.

Hvis du sidder på en lokalavis og gerne vil undersøge, hvad bønderne på din egn får i EU-støtte, hvis du sidder på en politisk redaktion og gerne vil kende de nye love, som EU barsler med, eller hvis du sidder som freelancer og gerne vil grave oversete historier frem og opdyrke nye kunder.

EU har aldrig været vigtigere. Corona-krisen har slået bunden ud af økonomien i Europa, EU er presset af både migrationskrise og Brexit. Samtidig har EU aldrig haft mere indflydelse på danskernes liv end i dag.

Denne bog skal give dig viden, redskaber og journalistiske fif til at forstå og forklare EU for danskerne. Bogen bygger på interviews med en lang række journalister, eksperter og politikere.

Forfatteren har haft fuld redaktionel frihed fra både Europa-Kommissionen og Dansk Journalistforbund.

OM FORFATTEREN:

Andreas Marckmann Andreassen er digital redaktør og nyhedschef på Fagbladet Journalisten. Han har før skrevet Håndbog i EU for journalister i 2011, 2014 og 2018. Andreas Marckmann Andreassen har en fortid i Bruxelles og har dækket EU for flere medier, herunder Bruxelles-baserede EU OBSERVER, ligesom han underviser i EU og EU-journalistik.

Forfatteren blev i 2019 hædret med fagjournalisternes pris O-Prisen for 2018-udgaven af denne bog.